

zeldze bron van de bescherming van het Ik, hoe-
wel het op zichzelf niet onjuist is. Alleen: we
hebben er in die formulering niets aan, omdat
het wezenlijke verschil van persoonlijkheid daar-
mee volkomen versluierd wordt. De een heeft als
wezenlijke inhoud van zijn Ik bijvoorbeeld dat
hij alleen om zichzelf denkt; een ander verwezen-
lijkt zijn Ik door het medeleven met en het steu-
nen van anderen.
Precies hetzelfde kan gezegd worden over de
zienswijze van onze lezer, dat we niets doen,
als we daaraan niets voor „onszelf” hebben. In-
derdaad is dat zo. Maar daarbij is dan te be-
denken, dat „onszelf” voor iedereen een andere
inhoud heeft en dat de een pas „zichzelf” wordt,
als hij voor anderen leeft, terwijl een ander „zich-
zelf” wordt, als hij zijn directe persoonlijke be-
langden nastreeft.

Wat voor ons in die hele kwestie van belang is,
is, dat we het Ik en het „zelf” niet als eeuwige
onveranderlijkheden zien, maar juist omgekeerd,
dat ze voortdurend veranderen. Ons hele leven
is een verandering van ons Ik en ons „zelf”. En

daarin ligt onze groei. Ons Ik is in onze jeugd
heel wat anders dan op rijpere leeftijd. En tevens
moeten we zien, dat het Ik en het „zelf” niet
alleen voor alle mensen afzonderlijk verschilt,
maar dat het tegelijk klassenmatig gebonden is.
Het Ik van de couponnetjesknipper verschilt
hemelsbreed met dat van iedere andere sociale
laag, in het bijzonder van dat van de revolutio-
naire proletariër. Daarom is het zinloos, een-
voudig te zeggen, dat ieder de bescherming van
het eigen Ik zoekt bij alles wat hij denkt of doet.
Het komt juist op de verschillende inhouden
van het Ik aan.
Het Ik en het „zelf” moeten we ook als ver-
anderlijkheden zien, omdat we daarmee inzicht
krijgen in de veranderingen, die zich in de men-
sen voltrekken en hoe ze in de loop van de
komende tijden tot nieuwe mensen kunnen wor-
den. De warreling van de komende tijden drijft
de onderste lagen der bevolkingen van alle lan-
den tot grotere samenhang, tot inniger samen-
werken en samen strijden en in deze strijd ver-
anderen ze tegelijk hun Ik en hun „zelf” in de
richting van het één voor allen en allen voor één.

RANGEN EN STANDEN ONDER GEREPATRIEERDEN

Wij lezen in „De Waarheid” van 7 Januari 1946,
dat de Koningin per radio de eerste zending uit
Indië gerepatrieerden heeft toegesproken. De
Koningin wenste hen rust en een spoedig herstel
van krachten toe en drukte ons op het hart hun
voorbeeld van strijd en opofferinggezindheid
steeds voor ogen houden.
Het moet voor de gerepatrieerden een prettig ge-
voel zijn zo te worden toegesproken en ook mo-
chten de reeds sinds maanden uit Duitsland terug-
gekeerde gevangenen en arbeiders de redevoer-
ing mee aanhoren, die, zoals de Koningin zei,
ook voor hen bedoeld was.

Twee dagen later, namelijk op 9 Januari 1946,
lezen wij in „Het Parool”, dat de uit Duitsland
gerepatrieerde Nederlanders hun aan de grens
afgegeven bezit in rijksmarken thans terug kun-
nen ontvangen tegen de koers van 100 R.M. à
f 26.50. Tenminste, dat moet aangevraagd worden
en wel door: Ten eerste, een verklaring in te
zenden van den Directeur van het Gewestelijk
Arbeidsbureau, die bij de betreffende persoon
„bemiddeld” heeft, waarin moet staan, dat de
betreffende persoon er werkelijk niet „onderuit”
kon; ten tweede door een door de P.O.D. afge-
geven bewijs van politieke betrouwbaarheid in te
zenden; en ten derde door het bedrag op te
geven, dat de betreffende persoon verschuldigd
is aan voorschotten en steun.

Wij hebben ze terug zien-komen, in lompen, op
vrachtwagens, bleekjes juichend, toen ze binnen-
kwamen. Wij hebben gehoord, hoe de „repa-
trieringsambtenaar” een uit een concentratie-
kamp in Polen teruggekeerde mishandelde, bij
aankomst op het perron zei: „U moet natuurlijk
werk gaan zoeken.” Wij zagen ze, met T.B.C.,
kaal door de typhus, lopend van Volksherstel
naar de „Stichting” en daar vandaan naar de
Arbeidsreserve en de Arbeidsbeurs. En nu schrij-
ven ze briefjes en geven bedragen op om mis-
schien iets van hun bezit terug te krijgen.

Van een toespraak tot deze mensen hebben wij
toen ze bij duizenden terugkeerden, niets ge-
hoord. Zouden ze minder gedaan, minder onder-
vonden, minder geleden hebben? Was het con-
centratiekampleven of het leven in de onder de
bommenregen verpulverde slavenbarakken niet
zo, dat wij ons het voorbeeld van strijd en op-
offeringgezindheid van deze mensen pas voor
ogen moeten houden, nu de uit Indonesië terug-
kerende hogere en lagere ambtenaren van het
Nederlandse koloniale bewind worden toege-
sproken?

Er zit, volgens onze mening, iets anders achter.
De toespraken tot de uit Indonesië teruggekeer-
den geven, naast een indruk van de door de Ja-

panners veroorzaakte ontberingen, ook een in-
druk van de door de na-oorlogse ontwikkeling
in Indonesië geleden ellende. Deze indruk ver-
wekt direct, als gevolg, een meer of minder sterk
haatgevoel. Natuurlijk zijn er, door eeuwenlange
onderdrukking, willekeur van ambtenaren, uit-
zuiging door verschillende beschaving-brengende
landbouwstelsels, die als volkomen normale be-
geleidingsverschijnselen, massale hongeroedeem
en sterfte door uitputting veroorzaakten, onver-
antwoordelijke en misschien zelfs gruwelijke da-
den gepleegd. Door de algemene indruk wordt
een algemeen haatgevoel gewekt. Dat is nodig.
Het Nederlandse kapitaal vecht 'n belangenstrijd
uit en, zoals elke kapitaal-groep dat doet, pro-
beert zij — ook geestelijk — de bevolking van
haar land tegen het „vijandige” op te zetten. Dan
kan met behulp van de hele bevolking de strijd
tegen de ander gestreden worden. Een naam is
daaraan wel te geven.

Bij de terugkeer van de uit Duitsland gerepati-
eerd was deze campagne niet nodig, de strijd
was uitgevochten. Het Westerse kapitaal, waar-
van het Nederlands een klein, afhankelijk deel
uitmaakt, had overwonnen. Haat tegen de over-
wonnen was reeds door hem zelf, in een vijf
jaar lange bezetting, in grote mate aangeweekt
in nationale zin, zoals het kapitaal welgevallig is.
De zo begeerde haat tegen „den Duitser” is
algemeen.

De haat of alleen maar de afwijzende houding
tegenover den Indonesiër is niet zo algemeen, ge-
zien de verschillende sympathiestakingen. Maar
kweek het aan, door o.a. toespraken te houden
over „berichten van al het gruwelijke, dat U is
overkomen.” Dan zal het gevaar van een sterk
solidariteitsgevoel met den Indonesiër de onder-
werping van dezen „multiraar” niet meer be-
dreigen.

En de arbeidsslaaf uit Duitsland, die terug kwam
als een bedelaar gekleed, als een bedelaar vra-
gend om een nieuw stuk kleren, als een bedelaar
gedwongen te vragen om zijn aan de grens afge-
geven bezit, loopt in de Arbeidsreserve of hoe
de oude werkverschaffing nu mag heten. De an-
dere afdeling gerepatrieerden waarvoor 4 ploegen
bootwerkers een dag en een nacht werk hadden
om de bagage te lossen, moet rusten en haar
krachten herstellen.

De arbeidersklasse laat haar gedachten hierover
weinig of niet gaan. Maar gaat zij eenmaal voelen
dat solidariteit met elken arbeider, binnen welke
landsgrenzen hij ook woont, welke taal hij ook
spreekt, of welke huidskleur hij ook heeft, het
eerste arbeidersbelang is, dan ligt daar het begin
van 't gezamenlijk omver werpen van die mach-
ten, die hen van elkander gescheiden houden.

GREPEN uit de revolutionnaire literatuur

„Modesta” van Ben Traven verplaatst ons
in de oerwouden van Mexico, waar in d
„monterias” de indiaanse proleten worde
mishandeld en uitgebuit, om de werel
van het mooie mahoniehout te voorzien

Als de dictatuur in Mexico begint te war-
kelen en overal opstandige beweginge
komen, breekt ook onder deze verslaafde
en uitgemergelde Indianen de opstand los

En nu kwamen ze, de ene compania na de an-
dere, bij de eerste nederzetting aan. Achter hen
lagen de jungle en de monterias met al hu-
ellende en verschrikkingen. Vóór hen hun dorpen
hun vaders en moeders. Vóór hen vrijheid e
land. Vóór hen: „Tierras libres para todos, tierra
sin capataces y sin amos! Vrij land voor alle
land zonder beulen en meesters.”

Zij ontroerden er zozeer van, dat ze wel hadde
kunnen schreien, toen El Profesor de hele troe
om zich heen had verzameld en zei: „Luister
muchachos, zelfs al zouden we verliezen, zelfs a
werden we allemaal door de kogels van de rurs
les en federales neergeschoten, zelfs, als er gee
een van ons ooit vrijheid en land zou veroveren
Dat wij de monterias overweldigd hebben, d
wij deze tocht voor ons zelf ondernamen, dat w
op het ogenblik omdat we „het zelf willen, a
vrije mannen hier staan, verlost van alle lijfeigen
schap, dat alleen al is ons leven en dat van on
elk afzonderlijk waard geweest. Pénmaal v
geweest te zijn, al was het ook maar drie maan
den, is meer waard dan honderd jaar als gehoo
zame knechten te leven. Als wij nu vallen, da
vallen wij niet meer als peones en als gehangene
en gegeselden. — als we nu mochten vallen, da
vallen we als vrije wereldburgers, als vrije rebel
len, als echte soldaten van de revolutie.”

„Ja, ja, professor. Dat is de „waarheid!” riep
de honderden muchacho's, die daar bijeen ware
„Wij zijn vrij en wij zijn de strijders voor d
vrijheid voor allen, voor boeren en voor arbe
ders, allen verenigd!”
„Juist gezegd, muchacho's, goed gezegd!” riep
Professor van af de boomtak, waarop hij zat on
het hele veld met alle muchacho's goed te kunne
overzien. „Wij zijn vrij. Maar wij zijn niet slecht
vrij voor ons zelf alleen. Als vrije mensen hebbe
wij ook een taak te vervullen. Als vrije mens
zijn wij strijders voor de vrijheid van allen, di
nu nog onvrij zijn, voor alle boeren en arbeide
en allen verenigd tot dezelfde strijd om de vrij
heid.”
„Leve de Vrijheid! Leve El Profesor! Hoog d
strijd voor Land en Vrijheid!” Dat riepen d
muchacho's geestdriftig.

VERGADERINGEN

V.S.V. Amsterdam-Centrum.

Maandag 28 Januari a.s. in gebouw „De Arend”
Breeuwerstraat hoek Planciusstraat. Aanvang
8 uur.

Onderwerp: Is Stalinisme Communisme?

V.S.V. Rotterdam Rechter-Maasoever.

Zondag 27 Januari a.s. in de zaal Stam de Jong
Heemraadsplein (noodwoningen). Aanvang hal-
f elf.

Onderwerp: Wat wil de Spartacus-beweging?

Voor de Spartacus-lezers van Hilversum.

Iedere Vrijdagavond bespreking van belangrijk
onderwerpen met gelegenheid tot discussie, in
„Ons Gebouw”, Havenstraat. Aanvang 8 uur.

Spartacus-lezers van Enschedé.

Houdt de avond van 4 Februari a.s. vrij voor ee
V.S.V.-vergadering in de zaal van Hotel „Cord
cordia” op de Markt. Onderwerp: „Staat en so-
cialisme”. Vrije discussie. Aanvang 8 uur.

Februari 1946

Prijs 15 cent

6e Jaargang - No. 5

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur:
TJEERD WOODSTRA
Adm.-uitgeverij „De Vlam” - Amsterdam

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Adm. red. en adm. Utrechtsestraat 44
Postgite 168797 ten name van
Uitgeverij „De Vlam” - Amsterdam

★ HET GEHEIME WETEN

Gedurende het debat in de oude Volken-
bond te Genève over de zogenaamde
sancties tegen Italië wegens zijn overval
op Abessinië, vertelde men een kleine
anecdote. Voor de vergaderzaal in Genève
stonden journalisten en andere geïnteres-
seerden uit alle mogelijke landen, die de
besprekingen niet mochten bijwonen. Ze
wachten met spanning op het einde van
het debat. Plotseling ging de deur open, en
naar buiten kwam een bekende Oostenrijk-
se journalist, zo één van de soort, die bijna
uitgestorven is, één, die werkelijk, en met
humor schrijven kon. Men bestormde hem
met vragen naar de stand en het te ver-
wachten resultaat der sanctie-debatten.
Zal de Volkenbond tenminste pro forma
tot maatregelen tegen Mussolini's roof-
tocht, in de vorm van economische sanc-
ties, besluiten? De zo overvallen journalist
verkondigde met geheimzinnig stemgeluid:
„Het staat wel zo goed als vast, dat tegen
Abessinië geen sancties genomen worden.”
Dat was een geestig antwoord, en wij
hopen, dat de diepere humor ook nog door
de huidige lezersgeneratie gewaardeerd
kan worden, ondanks de nog steeds wo-
dende totale oorlog tegen elke zin voor
humor. Diepere humor? Dieper dan een-
voudig die, dat de journalist zijn eigen
ongeloof en dat van de vragers aan de
ernst van eventuele sancties tegen het
agressieve Italië in het onverwachte an-
woord hulde, dat het aangevallen, zwakke
Abessinië geen sancties der Volkenbond-
staten te vrezen had? Jawel, het antwoord
had nog een diepere geestigheid, die eigen-
lijk geen geestigheid meer is, maar bitter-
heid. Een journalist van internationale
reputatie, voortdurend getuige van alle
belangrijke politieke gebeurtenissen, be-
kend met alle persoonlijke kwaliteiten van be-
tekenis, sprak hier, zonder het uitdrukke-
lijk te zeggen, ongeveer het volgende uit:

ger uit, om deze moord-tocht te verhinde-
ren en Leon Blum ook niet. Wij spelen
een houding, waaraan we zelf het minst
gelooven en waarvan we weten, dat nie-
mand eraan gelooft, maar we doen, alsof
we iets weten, dat de anderen, de „leken”
niet weten. We spelen politieke geheime
wetenschap, de kennis of het vermoeden
van feiten en samenhang, die de eenvou-
dige mens onbekend zijn. Niets van dit

alles bestaat in werkelijkheid. Iedereen
weet alles of vermoedt het minstens of
kon het tenminste weten of vermoeden,
als hij moeite deed. Wij maken legenden,
vooral de legende van onze belangrijkheid
en hiervan leven wij.

Dit alles ligt in het geestige antwoord, dit
is haar diepere, ironische bitterheid. Als
hij, die dit gezegd heeft, nog leeft, moet hij
het ons vergeven, dat wij zijn naam niet
noemen, we hebben hem jammer genoeg
vergeten. Maar dat hindert niet. Als hij
nog leeft, dan leest hij dit artikel toch niet,
want hij was altijd een echte burger, en

Arbeiders,

Weer wordt ge opgeroepen om te demonstreren. Men roept u op, om de politiek van
Van Mook, van de „democratische” Nederlandse regering, de politiek van een over-
eenkomst tussen de regeringen van Schermerhorn en Sjahrir, te steunen.
Men zegt u, dat gij die moet steunen tegen het streven van de reactionaire scherp-
slijpers, die willen dat er een openlijke en bloedige onderwerpsstrijd gevoerd zal wor-
den tegen de in opstand zijnde Indonesische bevolking.
Zeer zeker is er verschil tussen de voorstellen, die Van Mook naar Batavia bracht en
het scherpe optreden, dat het „Trouw”-kapitaal eist.

MAAR HET IS DEZELFDE POLITIEK!

Het is de politiek van het Nederlandse, op verdere uitbuiting en uitpersing azende,
groot-kapitaal. Beiden, „democraten” en reactionairen, willen hetzelfde doel: Zover
mogelijk herstel der heerschappij over de 70 miljoen werkers in Indonesië.

ALLEEN DE MIDDELEN VERSCHILLEN!

De regering, wier politiek gij geroepen wordt te ondersteunen, is mede-verantwoordelijk
voor de bombardementen van Soerabaja, voor het verbranden der Javaanse dorpen, voor
het uitmoorden van Bekassi, voor de dood van tienduizenden Indonesiërs.
Eerst toen haar geweld ver tekort bleek te schieten, sloeg zij de weg in naar de over-
eenkomst met de regering Sjahrir.

Onder toezicht en medewerking van de vertegenwoordigers van het Engelse kapitaal,
het grootste koloniale roof-kapitaal dat de wereld ooit zag, zal er nu door drie
regeringen onderhandeld en beslist worden, hoe de macht over de Indonesische arbe-
ders en boeren en hoe de haken, die daaruit geperst kunnen worden, zullen worden
verdeeld. Verdeeld tussen de oude heersers van het Nederlandse kapitaal, de nieuwe
opkomende heersersklasse in Indonesië, en het Engelse en andere grootkapitaal der
wereld.

Arbeiders, is het uw bedoeling, dáárvoor te demonstreren?

Als er in u iets leeft aan solidariteit met de werkers van Indonesië, die met geweld en
door overeenkomsten der oude en nieuwe heersers tot de werkslaven van het kapitaal
worden gemaakt,
als gij begrijpt dat het lot van alle verdrukten, van alle ellendigen, zowel hier als daar,
met elkaar is verbonden,
als gij wilt demonstreren tegen de moord en roofpolitiek der scherp-slijpers:
Vergeet dan de slappende moord en de huichelende diefstal niet!
Keert u tegen het doel en de middelen van beide.
Laat het woord van arbeider tot arbeider gaan:
Geen werk voor de moord op de arbeiders van Indonesië.
Geen soldaten, geen schepen voor het imperialistische kapitaal.
Geen steun aan de politiek van verslaving der Indonesische en Hollandse werkers.
En laat dat woord horen waar het verstaan en tot daad kan worden:

IN DE BEDRIJVEN!

COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

verstaat bovendien geen Nederlands, de stakker.

Hij zou zelfs de laatste redevoering van den sociaal-democratischen fractieleider in de Tweede Kamer niet in het origineel kunnen lezen en de gedachtenrijkdom hiervan niet volkomen kunnen waarderen. Welk een genot ontgaat hem!

„Democratisch-personalistisch socialisme”, was het onderwerp van deze redevoering, die het entrée voorbereidde van de nieuwe „Partij van de Arbeid”. De redenaar weet, wat dit betekent. Wij weten het ook, ondanks de aanenrijging van bijvoegelijke naamwoorden. Maar de redenaar doet, alsof hij nog een bijzonder weten, een geheim weten in reserve heeft, dat wij nog niet begrepen hebben. Hij weet natuurlijk, dat ieder, die een beetje nadenkt, het werkelijk partijdoel doorschouwt, precies zo goed en zo duidelijk als de reden en het doel der aanstaande fusie tussen N.V.V. en E.V.C.-leiding. Ieder weet het of kon het weten. Maar de meesten spelen mee, dat ze nog verrast kunnen worden. Het grote politieke en vakverenigings-concentratiekamp der Nederlandse arbeidersklasse is in voorbereiding en de C.P.N. haast zich, om de aafsluiting bij deze „bedrijfsorganisatie” der uitbuiting niet te missen. Haar E.V.C.-exponenten hebben, zoals niet anders te verwachten was, de vrienden van het N.V.V. verzekerd, dat de „Stichting van de Arbeid” de aangewezen overkoepeling voor kapitaal en arbeid in Nederland is.

Alles zeer geheimzinnig? Helemaal niet. Nieuwe (nieuwe?) woorden voor het oude lied, dat Ferdinand Lassalle al gezongen heeft. De arbeid krijgt „haar plaats” in de staatseconomie, „medezeggenschap” bij de reglementering van haar eigen onmacht. Sommigen noemen dat „functionele democratie”, anderen spreken van „democratisch-personalistisch” socialisme. Allen menen ze hetzelfde, weten ze hetzelfde, willen ze hetzelfde. Behoud der spelregels, waarnaar de „uitverkoren” pijpen, en ’t volk danst, niet alleen op vaderlandse feestdagen, maar ook aan de lopende band en aan de machines en soms de oorlog in en het massagraf.

De C.P.N. is jaloers. Haar grote Franse zusterpartij zit al in het orkest en speelt op alle instrumenten mee. De eerste viool gaven ze samen met Leon Blum aan den sociaal-democraat Gouin. Maar direct daarachter zit al Maurice Thorez als een van de beide vice-presidenten en minister zonder portefeuille. Zijn collega is geen socialist of communist, maar een burgerlijk republikein. En overigens hebben de drie grote partijen, sociaal-democraten, de Franse collega's van de C.P.N. en de burgerlijk-katholieke partij, de instrumenten eerlijk onder elkaar verdeeld.

De Gaulle had geen zin meer. Waarom niet? Dat weet, zegt men, niemand zo precies, doordat hij zich zo geheimzinnig, snel en abrupt in het privé-leven teruggetrokken heeft. Men wijst erop, dat hij helemaal zo nukkig is en in de pers las men zelfs van dictatoriale neigingen. Generaals zijn moeilijke mensen. Zij worden, ondanks of

PARTIJ VAN DE ARBEID?

Op het ogenblik dient de „Partij van de Arbeid” zich aan als samenvoeging van verschillende politieke groeperingen van het verleden. We vinden daaronder katholieken, vrijzinnig-democraten, christelijken, sociaal-democraten. Het is dus een allegaartje, maar waarin de deelnemers het op   n punt beslist eens zijn. En dat is, dat ze het noodzakelijk achten, dat de staat in de toekomst een grote rol zal spelen bij de ordening van het bedrijfsleven, dat de ondernemers niet meer „vrij” over hun bedrijven en over de arbeiders kunnen beschikken, maar dat de productie met alles wat er zo bij komt volgens de richtlijnen en onder toezicht van de staat moet komen. Daarbij is men het er ook over eens, dat verschillende grote bedrijven in direct staatbezit overgebracht moeten worden.

Het doet op het eerste gezicht wel wat vreemd aan, dat aan deze „Partij van de Arbeid” groeperingen van onverschillig kapitalistische huize meedoen. Dat eist een verklaring. En deze is ook wel te vinden, als we bedenken, welke veranderingen het kapitalisme zelf in de laatste jaren heeft ondergaan en hoe de politieke machtsverhoudingen zich wijzigen. Allereerst constateren we, dat er nu slechts enkele groot-machten zijn overgebleven: Amerika, Rusland en Engeland. De andere staten hebben aan onafhankelijkheid en aan betekenis ingeboet, doordat hun economisch leven gericht moet worden naar dat van één of twee van het drietal groten. Natuurlijk vloeit daaruit voort, dat ook de binnen- en de buitenlandse politiek zich op deze groten moet oriënteren.

Maar dat is nog niet eens het belangrijkste. Van nog groter betekenis is, dat de staat tot leider van ’t kapitalistische bedrijfsleven worden moet, doordat de hele economie zich in de hele wereld voortdurend meer in monopolistische vormen is gaan bewegen. Het liberale kapitalisme is daarmee onhoudbaar geworden en zodoende ligt het liberale tijdperk nu reeds, in het algemeen genomen, achter ons. De „geleide economie” is dwingend eis geworden, om het kapitalistisch bedrijfsleven als geheel te kunnen voortzetten.

Deze verandering is niet alleen een verandering in het bedrijfsleven, maar oefent tevens haar invloed uit op de samenstelling en op de organisatie van de klassen, op de staatsorganen en op het partijstelsel. Want de bezittende klasse is in haar particuliere belangen geen eenheid. Sommige kapitaalgroepen hebben belang bij een sterkere oriëntatie op Amerika, andere hebben meer bij een Engelse verbinding belang en er zijn er zelfs, die belang hebben bij een goede

verstandhouding met Rusland. Verder zijn er groepen, wier belangen gebaat zijn bij een zo gering mogelijke staatsinmenging, dat is het behoud van de „ondernemersvrijheid” en die blijven aanzien van Indonesië de oude koloniale toestanden willen handhaven. Andere kapitaalgroepen zien hun belangen het best behartigd bij groeiende staatsinmenging. En niet alleen kapitaalgroepen: ook verschillende sociale tussenglagen, zoals hoge amtenaren, ingenieurs en dergelijke, menen baat te vinden bij verder grijpende „ordening”, en noemen dit zelfs „een weg naar het socialisme”.

Het is van belang deze verschillen van belangen tussen de kapitaalgroepen op te merken, omdat hieruit tegenwoordig de tegenstelling tussen „conservatief” en „vooruitstrevend” wordt gedistilleerd. Is deze benaming echter juist? Dat zij, die het oude zoveel mogelijk wensen te handhaven, conservatief genoemd worden, is nogal duidelijk. Maar kunnen zij, die op verders ingrijpende staatsbemoeienis werken, aanspraak maken op de naam „vooruitstrevend”? We menen van niet. Staatsbemoeienis, deelname van de staat in het bedrijfskapitaal en nationalisatie zijn hier immers slechts middelen om de maatschappelijke klassevoorrechten in stand te houden. Het gaat er hier helemaal niet om, de productiekrachten onder het beheer en de leiding van de werkende mensen te brengen. En het gaat er evenmin om, de werkende mensen tot meesters over de door hen vervaardigde producten te maken. Integendeel: de werkende mensen krijgen over al deze dingen minder te zeggen dan ooit. Daarom zijn de stromingen, die tegenwoordig staatsmonopolie en door de staat geleide economie voorstaan, nog zeker niet vooruitstrevend te noemen. En het werkt voor de arbeidersklasse dus zeer misleidend, als de partijen nu de boer opgaan met propagandaleuzen: Voor de vooruitstrevendheid, tegen het conservatisme. Want daaronder wordt dan de werkelijke tegenstelling, die Kapitaal en Arbeid begraven.

Zo ligt dan nu het plan voor ons, dat de politieke studcommissie, samengesteld door de Nederlandse Volksbeweging, de S.D.A.P., de Vrijz. D.B. en een deel van de katholieke Christoforgroep, aangeboden heeft als grondslag voor de oprichting van een „Partij van de Arbeid”. Hierin zouden genoemde partijen dan opgaan, terwijl ook andere organisaties nog kunnen toetreden. Het is de partij van de geleide staatseconomie. Want zulk een economie kan niet afhankelijk zijn van toevallige verkiezingsuitslagen en combinaties van verschillende partijen. Het Duitse kapitalisme wist het in 1933 heel goed:    n partij en één politiek.

der kolen- en levensmiddelenprijzen smakelijk op te dissen. Thorez heeft in dit opzicht bijzonder grote ervaring. Tien jaar geleden heeft hij al eens meegeholpen, het verzet der Franse arbeiders te breken. Men heeft haast in Frankrijk met de vorming der nieuwe regering, want men heeft ten spoedigste een minister nodig, die weer naar de U.N.O.-vergadering in Londen kan gaan, waar het juist interessant begint te worden.

Als de nieuwe Franse minister van Buitenlandse Zaken weer terugkeert naar Londen, zal hij zich meteen weer thuis voelen. Daar speelt men ook geheimzinnig en loopt in, en voor de vergaderzalen met een wetende gelaatsuitdrukking rond. Wysjinski, Molotov's vertegenwoordiger,

Maar hier in het „democratische” West-Europa gaat de weg naar de totalitaire economie en politiek omzichtiger. Indien mogelijk, moeten de oude partijverhoudingen en de oude parlementaire gebruiken democratisch worden opgeruimd of aangepast, waarbij de oude uiterlijke schijn behouden blijft. En daarbij wil men even dankbaar als het Duitse fascisme gebruik maken van het voor de arbeiders verlokende woord SOCIALISME.

Dienstig voor de nieuwe kapitalistische politiek is geen zo groot mogelijke samenbundeling van mensen en groepen, die, zij het bewust of onbewust, accoord gaan met de nieuwe maatschappelijke organisatie. En men zal pogen voor die beweging een zekere geestdrift te kweken. Dit waarborgt een regelmatige voortzetting van de op dit doel gerichte regeringspolitiek. Het maakt een brutaal uitgesproken fascistisch ingrijpen in de parlementair-politieke verhoudingen overbodig. Het waarborgt ook, zo meent men in die kringen althans, het zonder sociale schokken doorzetten van die politiek. „Het verzet tegen de kapitalistische maatschappij” wil men „samenbundelen”.

Maar de staat blijft. Hij wordt veelal de werkgever of mede-werkgever aan wie de meerwaarde uit het arbeidsproces toevaat. Hij wordt de grote uitbuiters en via de staat worden de renten en dividenden gegarandeerd. Dan voltrekt zich, wat Kautsky en Wilhelm Liebknecht op het sociaal-democratische congres te Berlijn in 1892 voorspelden: dat het kapitalisme tot verregaande staatsbemoeienis en tot kapitalistisch staatsbeheer met verscherpte uitbuiting zou groeien. En ze meenden, dat dan de leuze moest gelden: staatskapitalisme of communisme.

De nieuwe politieke combinatie maakt zich gereed, om reeds bij de volgende verkiezingen gesloten op te treden, als de pannen tot de „Partij van de Arbeid” worden aanvaard. En daarbij zullen dan naast de misleidende naam, ook de rode vlaggen worden misbruikt. Zo wordt dan de 50-jarige S.D.A.P. in de gelegenheid gesteld de breuk met de klassenstrijd ook ideologisch te voltooien.

Het is duidelijk, dat van het parlementarisme voor de arbeidersklasse geen heil meer te verwachten is. De verkiezingen en het hele parlementarisme dreigen de arbeiders meer dan ooit af te leiden van de werkelijke tegenstelling: Kapitaal tegenover Arbeid, een tegenstelling, die niet in het parlement, maar in de bedrijven tot uitdrukking komt, in de zuistandige strijd van de arbeiders. Daarom is het, in verkiezingstijd niet onze taak aan het parlementarisme deel te nemen, maar we moeten ook deze tijd benutten, om duidelijk te maken, waar het om gaat en waar de taak van de arbeiders ligt. Dat is het strijdende bouwen aan eigen machtsorganen tegenover die van het kapitalisme.

is kwaad op de Veiligheidsraad, die de Perzische klacht tegen de Russische invasie (zo noemen wij dat!) ter sprake wil brengen. Rusland wil wel over Indonesië en Griekenland, echter niet over Perzië spreken. Perzië is weliswaar lid der U.N.O. en Tebris ligt in Perzië en de Russen zitten in Tebris en omgeving, zoals toentertijd Mussolini in Tirana en Addis Abeba en Hitler in Praag, maar de Veiligheidsraad moet begrijpen, dat ze de veiligheid van Rusland dient en dat die belangrijker is dan de onveiligheid van Perzië. Perzië, waarmee men in Moskou liever onder vier ogen spreekt.

Onze landgenoot Van Kleffens moest daar begrip voor hebben. Die zou ook liever met de Indonesiërs onder vier ogen spre-

ken, waarvoor echter Rusland en Engeland nu weer niet te vinden zijn. Die menen, dat hun veiligheid een Indonesisch debat in de Veiligheidsraad dringend noodzakelijk maakt. Dat vinden ze, hoewel ze het heel anders zeggen en onder hun respectievelijke veiligheid twee verschillende dingen verstaan, die elkaar zeer slecht kunnen verdragen, zoals Perzië en Griekenland bewijzen. Gezegd wordt dit alles heel anders, maar als ze spreken van de vrijheid en welvaart van het Indonesische volk, dan weten zij, dat wij weten, aan welke vrijheid en welke welvaart ze daar bij denken. En alle andere U.N.O.-gedeeldeerden spelen weer mee en knikken ernstig met het hoofd en doen, alsof hun uit hun acten en gesprekken een geheimzinnige kennis aanwaaid, de kennis hoe men de wereld op de duur tot een oord zou kunnen maken van zich op hun gouden vrijheid verheugende slaven.

Weinig hoort men hierbij van de Amerikanen. Die hebben iets, dat men in een Hollandse krant van onkreukbaar anti-revolutionair karakter (ze behoort aan de S.D.A.P.) met zeker leedvermaak; economische burgeroorlog, genoemd heeft. Daar staken, op het ogenblik dat dit geschreven wordt, ruim twee miljoen arbeiders, om een loonsverhoging van dertig procent, die Truman voor de industrie te dragen vindt, maar waarvan de industrie-eigenaars niets weten willen, tenminste niet zonder prijsverhoging, die praktisch een teniet-doen van loonsverhoging betekent.

Bovendien wil de regering de dienstplicht per 15 Mei 1946, de datum waarop de desbetreffende wet afloopt, voor onbepaalde tijd verlengen. En in Japan is het tot ongeregeldeheden onder Amerikaanse soldaten gekomen, die een „sit-down”-staking begonnen zijn. Zou Amerika de wondermooie oorlog toch niet zo geneel en al gewonnen hebben als fabrikanten en hun collega's in de banken gemeend hadden?

Wij willen niet ook een geneel weten voorspiegelen. Neen, deze economische strijd heeft nog geen politiek karakter in de engere zin van het woord. Voorlopig zet nog de regering de levensmiddelen-fabrieken, waarin gestaakt wordt, in werking. De arbeiders doen het nog niet, waarschijnlijk denken ze er niet eens aan en wachten ze erop, tot de C.I.O. of de A.F.L., hun vakbonden, het zaakje voor hen in orde maken. Zij hebben ook zo iets als een overkoepelingscommissie. Maar miljoenen slaven, met vele miljoenen, die bij hen behoren en, zoals men verneemt, meerdere miljoenen sympathiserenden, zijn al een stuk massa-beweging, waarvan de zeer waarschijnlijke uiteindelijke nederlaag (de loonsverhogingen, die ze bevechten, worden door prijsstijgingen zeker meer dan teniet gedaan), slechts één kant van de zaak is.

Hier worden krachten aan elkaar gemeten. De krachten zijn nog ongelijk.

Het weten, waarom ze nog ongelijk zijn, blijft niet geheim.

Van POTEMKIN tot REGENBOOG

Heel sterk leeft nog de herinnering van jaren terug, de herinnering aan de film „Potemkin”. Het stralend einde van deze film, de verbroedering en de solidariteit, moest doorgezet worden over de gehele wereld om onder het slavenjuk van het kapitalisme uit te komen. De geweldige strijd der Russische arbeiders en boeren in de jaren 1917-1918 bracht deze film, die de revolutie van 1905, ontstaan op de pantserkruiser, voor ons tot leven bracht, voort. De reactie van het publiek, dat deze film toen zag, uitte zich in het spontaan zingen van de Internationale. Hier zagen we voor het eerst in woord en beeld, hoe het kapitalisme bestreden kan worden.

En het bleef niet bij „Potemkin” alleen. Na enige tijd kwam de film „Tien dagen, die de wereld deden wankelen”. Ook deze film drukte de revolutionaire kracht, de internationale solidariteit en verbroedering uit en klopte aan het geweten der arbeiders over de gehele wereld. Al heel vlug zagen de kapitalisten het gevaar in van dit soort revolutionaire propaganda en verboden deze films overal. Dit was na de eerste wereldoorlog 1914-1918.

Na een half jaar zogenaamde bevrijding verschijnt weer een product der Russische filmmaatschappijen en wij waren nieuwsgierig naar de inhoud. De film „Regenboog” heeft ook een climax en ook hierop reageerde het publiek. Maar hoe tegengesteld aan dat, wat wij bij „Pantserkruiser Potemkin” beleefden. Hier was geen sprake van internationale verbroedering en solidariteit, hier was alleen nationalisme en haat aan het woord.

In deze film komt tot uitdrukking de verpestende atmosfeer, die de geallieerde radio en andere propaganda in de afgelopen vijf jaren oorlog nodig achtten. De film „Regenboog” heeft hier nog een dosis aan toegevoegd. Deze film wordt niet verboden, maar werd in Engeland bekrond. Hij beantwoordt volkomen aan de geest, waarin de massa wordt opgevoed. De climax van de film wordt uitgedrukt in de woorden, door een vrouw uitgesproken. In haar woorden komt het gehele verval van dat, wat voor de arbeiders eens het revolutionaire Rusland was, zo sterk naar voren, dat het nodig is, dit onder de aandacht der arbeiders te brengen. Ze zegt:

„Doodt ze niet, maar laat ze terugkeren naar hun eigen vervloekt vaderland en laat ze hun eigen vrouwen en kinderen zien verhongeren.” Ook nu reageert het publiek, niet met een Internationale, maar met een ruid applaus.

Er is een moment in de film, dat men een vrouw laat zeggen: „Hoe zou de wereld eruit zien, als het vrede is?” Zij behoort bij een groep gevangenen en het is een gevangene, die haar antwoordt: „Je moet zeggen, hoe zal de wereld eruit zien, wanneer de laatste moord vermoord is.”

Na deze woorden gaat er een goedkeurend gemompel door de zaal. Wij kijken naar onze mede-arbeiders om ons en wij begrijpen, hoe verpestend de propaganda werkt, die ons van elkander scheidt en die ons bewust wordt voorgezet om ons machtejoos te houden. Wij denken aan de miljoenen arbeiders en arbeidersvrouwen, die in de concentratiekampen in hun „eigen” land dezelfde hel hebben doormaakt als deze Russische dorpsbewoners.

Internationaal werkt het kapitalisme om de arbeiders der wereld weer rijp te maken voor haar volgende mensenslachting.

Wat de Russische artisten betreft, zij kunnen zich meten met hun beste buitenlandse collega's, maar ook zij laten zich op de meest afschuwelijke wijze misbruiken voor deze nationalistische propaganda. Zij zouden hun kunst voor betere doeleinden kunnen geven. Zo ang ze dit niet doen, zijn ze voor de internationale arbeidersklasse waardeloos en een gevaar.

NIEUWE ONTWIKKELING

Dezer dagen lezen we het boekje van Geert Ruygers over „Socialisme vroeger en nu“, waarin een pleidooi voor het „personalistisch socialisme“ wordt gehouden. Hij constateert met welgevallen, dat de oude arbeidersbeweging het „marxisme“ als onvruchtbare theorie en nog onvruchtbaar praktijk heeft opgegeven en aan de positieve opbouw van de maatschappij wil meewerken op de grondslag van de samenwerking der klassen. Voor Geert Ruygers is het marxisme anti-socialistisch, omdat het de strijd der klassen als drijvende kracht van de maatschappelijke ontwikkeling ziet. Zodoende staat het marxisme volgens hem een werkelijke gemeenschap in de weg. Socialisme is voor hem juist „het herstel van de gemeenschapsgedachte“, de broederlijke samenwerking van alle sociale lagen der bevolking van uitbuiters en uitgebuitten. De ene groep is net zo nodig als de andere, dus is samenwerking de aangewezen weg. Het socialisme is niet in de eerste plaats als een verandering in de wijze van voortbrenging te zien, maar als een sociale cultuurbeweging, waarin de bevolking langs democratische weg zijn eigen leven maakt. Hiervoor is echter een verandering in de mentaliteit van de mensen nodig. De gemeenschapszin moet zo wel bij de aandeelhouders van de bedrijven als bij de arbeiders worden versterkt. En in deze eendrachtige samenwerking van kapitaal en arbeid stijgt dan de waarde van de persoonlijkheid door verantwoordelijkheid in het maatschappelijk proces. Het nationale bewustzijn en het Christendom zijn de centrale kernpunten, waar de nieuwe sociale cultuurbeweging zich omheen groepeerd.

In „Spartacus“ is er reeds herhaaldelijk op gewezen, dat deze soort van hervormers na enige jaren tot de ontdekking zullen komen, dat ze geen nieuwe vrijheid, nieuwe persoonlijkheid, nieuwe cultuur hebben opgebouwd, maar dat ze de weg hebben bereid voor een veel straffere onderdrukking en een heftiger uitbuiting van de bevolking. Dat is niet het doel, maar wel de uitkomst van hun werk.

FILM

DE JEUGD VAN MAXIM GORKI

„Laat niet anderen voor je denken“. Met deze woorden neemt de verbannen revolutionair, in het Tsaristische Rusland, afscheid van den jongen Gorki. Het is een omzetting van het einde, dat grootmoeder aan een van haar talloze verhalen maakte: „Laat geen vreemden voor je denken.“

Grootmoeder, Russin in elk vezeltje van haar bestaan, maar toch grootmoeder van alle eenvoudige mensenkinderen. Ze is geen mooie, dribbelende, welverzorgde oude vrouw, de feitelijke hoofdfiguur in „De Jeugd van Maxim Gorki“. Maar mooi is ze, zoals in geen film nog 'n grootmoeder mooi geweest is; zo prachtig en gaaf, zo heerlijk-menselijk, dat de enkele gedachte haar nog eens weer te kunnen zien, het hart doet vollopen. „Waarom ik me slaan laat door grootvader? Ik weet wel dat ik sterker ben dan hij, maar grootvader is oud, en m'n man“, vertelt ze, argeloos-naief en toch verstandig, aan haar kleinzoon. De betekenis van die blik uit de grote, van liefde glanzende ogen, ontgaat den kleinen jongen nog. Daarvoor is zijn vurige haat tegen alles wat onrecht is, en ook de aanvaarding daarvan te groot. Evenals zijn afschuw van de wellustige genoegens van zijn neefjes, genietend tijdens de wekelijks zweep-kastjingen van andere kinderen, door grootvader. Maar grootmoeder aanvaardt het haar aangedane onrecht niet uit lafheid of kruiperigheid; zij ziet haar man als 'n groot, dom kind, die je evengoed als de anderen toegevend moet behandelen.

De levensvatbaarheid van het „personalistisch socialisme“ staat en valt met de mogelijkheid, de klassenstrijd te begraven en de vrijwillige samenwerking der klassen inderdaad tot stand te brengen. Iedereen weet nu wel, hoe deze samenwerking in hoofdzaak gedacht wordt. Het is het algemeen aanvaarden van de parlementaire regeringsvorm als de uitdrukking van „de wil van het volk“ en de samenwerking van staat, ondernemers en vakbondsbesturen. Langs deze laatste weg moet dan „de economische wil van het volk“ in werkelijkheid worden omgezet.

Hier ligt de grote vergissing. Men kan zich geen andere vormen van democratie voorstellen, dan die van het burgerlijke parlement en van samenwerkende „koepelorganisaties“. En deze vorm van democratie zal met hand en tand, en als 't moet met de mitrailleur, verdedigd worden. Maar voor ons, die in het „personalistisch socialisme“ alleen een nieuwe vorm van machtsvorming der bezittende klasse zien, gaat de democratische ontwikkeling van de maatschappij nu heel andere lijnen volgen en ontstaan nieuwe vormen van democratie, die op de vernietiging van de parlementaire vertegenwoordiging en de vernietiging van de samenwerking door koepelorganisaties gericht zijn. De grote vergissing is, dat men meent de klassenstrijd te kunnen begraven, terwijl naar onze mening deze juist door het „personalistisch socialisme“ ten top gevoerd zal worden. Op grond van ons maatschappelijk onderzoek hebben we de vaste overtuiging, dat de uitbuiting onder de samenwerking der klassen tot het ondragelijke zal stijgen en dat daarom geweldige klassebotsingen onvermijdelijk zijn. Het zal blijken, dat noch het parlement, noch de koepelorganisaties „de wil van het volk“ tot uitdrukking kunnen brengen, laat staan deze doorvoeren. Dat wil zeggen, dat het woord „democratie“ onder het geordende kapitalisme als een tang op een varken slaat.

Wat de komende tijd te zien zal geven, is het uit-

Grootvader echter, de schijnbaar-centrale figuur in de film, 'n zwak, bekrompen en onbeheerst man, heeft macht over zijn familieleden, niet omdat hij het gezinshoofd is, maar door zijn positie als bedrijfs-eigenaar. In zijn verveer, het kleine handwerkbedrijf, zijn de verhoudingen nog patriarchaal. Hij beschouwt en behandelt zijn kinderen als uitbuitings-objecten, zoals zijn knechts, en beheerst ze aldus door zijn economische macht. Het is daardoor dat grootmoeder haar kinderen en kleinkinderen niet voldoende kan beschermen tegen de woede-uitbarstingen, de machtsverlust van haar man; waardoor zij slechts in het geheim zich richten durft tot de ikoon, het heiligenbeeld, waarmee ze praat, ontroerend-simpel, als tot 'n vertrouwd huisvriend, die ze deelgenoot maakt van haar zorgen. Volkomen aanvaardbaar.

Als de stokoude Gregory, blind geworden na 'n levenlang de giftige dampen van grootvaders verkruipen te hebben ingeademd, genadeloos aan 'n lot, uit bedelen te moeten gaan, wordt overgelaten, dan krimp het hart van grootmoeder samen. En haar kleinzoon, vaderloos, alleen gelaten door de moeder, die haar nieuwe liefde volgt, de jongen, die in oprecht medelijden, aan de blind-wordende de belofte had gedaan hem te zullen geleiden, wordt door grootvader, wanneer ze het uitgebrande bedrijf en woonhuis verlaten, rawweg, als 'n stuk eigendom van hem, op de wegrijdende kar getrokken.

Het meeste in deze film is mooi, dat is: echt, onopgesmukt, eerlijk. Enerzijds de neerdrukkende geest van de heerszuchtige grootvader. Anderzijds toch ook de hechte samenbinding door lots-gemeenschap, het elkaar nooit verlaten dan door de dood. Vol spanning is deze film door het, in

breken van allerlei verzetsbewegingen in de arbeidersklasse, zoals we die nu in nagenoeg alle landen der wereld reeds kunnen waarnemen. In het algemeen genomen worden deze bewegingen niet door de „erkende“ organisaties geleid, zodat pas in de strijd en door de strijd een leiding van de beweging ontstaat, die nu echter uit de bedrijfsarbeiders zelf voortkomt. Als zodanig is het dus een stuk echte democratie, die in werkelijkheid de wil en de wensen van de arbeiders tot uitdrukking brengt, en waar hun wil ook tot levenspraktijk wordt omgezet. Deze strijd spruit niet voort uit klare bewustheid, dat met dergelijke bewegingen nieuwe democratische vormen van maatschappelijk leven tot uitdrukking worden gebracht, maar ze vormen de natuurlijke uitgingen van de strijd om de levensbelangen. Maar de weerstand, die de bezittende klasse met haar personalistisch socialisme hier biedt, maakt deze weg uiterst moeilijk, zodat hij slechts aarzende, nu hier, dan daar, wordt betreden. Maar omdat de brede massa's ten slotte geen ander middel van verweer hebben, verschijnen deze bewegingen op voortdurend groter schaal, omvatten ze steeds bredere lagen van de arbeidersbevolking. En naar die mate groeit de democratie van het zelfstandig beheer van eigen strijd in de breedte, waarbij de tegenstelling tussen de staat en de koepelorganisaties aan de ene kant en de arbeidersklasse aan de andere kant steeds duidelijker wordt. Het praktische leven toont dan in volle duidelijkheid, dat noch de staat, noch het parlement, noch de koepelorganisaties „de wil van het volk“ belichamen. Het wordt voortdurend duidelijker, dat de arbeidende bevolking bitter weinig heeft aan de democratische vormen van het geordende kapitalisme en dat ze zelf de belangen van het maatschappelijk samenleven langs directe weg veel beter kan behartigen.

We kunnen hier geen uitvoerige beschouwing over de groei van een nieuwe maatschappij op grondslag van de wordende democratie van de arbeid houden. We willen alleen aangeven, dat nieuwe lijnen van maatschappelijke ontwikkeling zich reeds hebben aangediend en dat het zelfstandig beheer van het maatschappelijk leven door de werkende bevolking zich als een natuurlijk proces gaat doorzetten. Het elst 'n tijd. Maar vast staat, dat de arbeidersklasse haar eigen vormen van maatschappelijk beheer nodig heeft

volmaakte eenvoud weergeven van het leven, zoals het is; men denkt zijn lot in eigen hand te hebben, maar het zijn de sociale omstandigheden, die je drijven, ook daaraan waar je niet wil. Er zijn enkele scènes, die het raffine 'n ogenblik doen schreeuwen: de vechtpartij van de broers, opgeschroefd Amerikaans; grootvaders overgang van sadistische wredeheid in huilerig zelfbeklag; toneelmagie en overdreven.

Ontroerend schoon: de beelden van de Wolga en de boottrekkers; de redding door grootmoeder van het paard uit de brandende stal, terwijl haar man vol vrees, doet alsof hij de held is; de vechten en spelende dorpsjeugd; de bonte kermis; de wilde, hartstochtelijke dansen van den zigeuner; vol jubel en levenslust; de onvergetelijke dans van de oude vrouw, grootmoeder die weer jong wordt; de primitieve gewoonten en de melancholische, toch blijde liederen. Typisch Russisch en niettemin universeel. Geen vooropgezette propaganda, geen maaksel, geen „tendens“, maar door zijn eenvoud juist 'n sterke stimulans om te leven, niet om over anderen te heersen, maar te leven als gelijke met de anderen.

De oude man, zelf tot bedelaar geworden, probeert zijn, met het verlies van het bedrijf verdwenen macht over anderen, toch nog uit te oefenen op zijn kleinzoon; als het grootvader niet gelukt diens werkkraacht uit te buiten, wordt het den jongen duidelijk dat hij teveel is, en dan trekt Maxim de wereld in, achterlatend de tyrannie van de bijna kindse grijsaard, maar ook de oneindige grootmoederlijke liefde en tederheid, de trouwe vriendjes, om elders te kunnen worden 'n man, die anderen niet voor zich laat denken.

't Magnifiek film!

en dat ze deze in en door de strijd tot ontwikkeling brengt. Ook de burgerij heeft tientallen jaren, en langer, voor haar vormen van maatschappelijk beheer gestreden. Haar democratie groeide ook als vrucht van een lange, maatschappelijke strijd. Zo zal het ook met de arbeidersklasse zijn, al zal het zich ook sneller voltrekken dan bij de burgerij, omdat de bezittende klasse het maatschappelijk samenleven van de ene catastrofe naar de andere voert.

Maar het grote proces is op gang, zij het aarzende en al zijn de arbeiders nog niet bewust van de verre strekkingen, die het inhoudt. Maar in de strijd worden de doelen vanzelf klaar, doordat de tegenstelling tussen de behoeften van de brede massa's en de maatschappelijke verspillings door de kapitalistische machtspolitiek der staten verscherpt.

De eis van openlijke verantwoording omtrent financieel beheer en omtrent het gebruik van de vervaardigde producten, de directe inmenging van de bedrijfspersonen in het beheer van de bedrijven, komen als maatschappelijke noodzakelijkheden voor de dag. En waar in grote arbeidsconflicten ook vitale delen van het maatschappelijk leven tot stilstand komen, daar zijn de strijdende massa's verplicht, hier direct regeldend zelfstandig in productie en distributie in te grij-

pen, zoals dat reeds in verschillende grote stakingen het geval was. Wetgevende, uitvoerende en controlerende macht gaan in die gevallen direct op de arbeiders zelf over. Ze laten dan in het klein zien, wat eens de grote kracht van de arbeidende massa's zal zijn: het zelfstandig beheer van het hele maatschappelijke samenleven, waarin noch de staat als apart orgaan, noch de koepelorganisaties een rol spelen. Deze leven en sterven met het kapitalistische beheer.

In tegenstelling met Geert Ruygers menen we, dat het marxisme niet dood is, maar dat het geordende kapitalisme van het personalistisch socialisme het pas tot werkelijk levende praktijk gaat maken. En het staat er met het marxisme dus helemaal niet zo slecht voor als Ruygers aanneemt. Jammer genoeg is de uitspraak van Marx, dat het kapitalisme naar de barbaarsheid voert, nu duidelijk genoeg. En ook de absolute verarming, waarin de mensheid door het kapitalisme gedompeld wordt, moest nu, wel voor iedereen duidelijk zijn, al ziet Ruygers daar dan ook niets van. Marx heeft deze ontwikkelingsgang van de maatschappij volkomen juist getekend. De volgende periode zal doen zien, hoe de geesten van de mensen worden omgewend, waarbij ze zelf meester worden over eigen levenslot.

* POLITIEK TONEEL *

Toen enkele weken geleden de ministers van de drie grote mogendheden in Moskou bijeenkwamen, wezen wij erop, dat hiermee het diplomatiek offensief van het Westen tegenover Rusland was ingezet. Engeland en Amerika namen het contact weer op, dat na de mislukte conferentie der vijf grote mogendheden in Londen was verbroken. Uit de begeleidende persartikelen (ook hier in Nederland) bleek, dat het de bedoeling was, de Russische expansieve politiek — op de Balkan, in Iran en China — te beteugelen. Van de besprekingen in Moskou drong niets naar buiten door. Men gaf, zoals reeds tot gewoonte is geworden bij de besprekingen der Grote Drie, een slotcommuniqué, waarin overeenstemming in een paar vraagstukken werd geconstateerd — en verder niets. Ondertussen is de U.N.O., de organisatie der Verenigde Naties, door het bijeenkomen van de Veiligheidsraad, haar werk begonnen. Hier moesten dezelfde vraagstukken, die in Moskou achter gesloten deuren werden behandeld naar voren komen, maar nu toegankelijk voor de wereldpers. Ook hier is het de diplomatieke strijd, die de werkelijke belangensstrijd der grote machten weerspiegelt en begeleidt, maar die men meestal tracht te camoufleren. Hij draagt hier een ander karakter dan in Moskou.

De vertegenwoordigers der drie grote mogendheden sluiten de deuren voor het publiek, omdat ze zaken doen; daar moet men rekening houden met feiten en machtsfactoren, het is loven en bieden. Men sjachtert hierbij niet alleen om grote en kleine leningen, die Amerika aan Rusland zou willen verstrekken met als ruil daarvoor tegemoetkomingen op een ander gebied. Men sjachtert om het leven en werken van hele volken. Het gaat om de uitbuiting van deze volken en hun inschakeling in het machtsgebied van één der Grote Drie. Het spreekt vanzelf, dat diegenen, die zo versjacht worden, er buiten moeten blijven; ze zouden het „zaken doen“ alleen maar bemoeilijken.

De U.N.O., waarvan de Veiligheidsraad in Londen bijeen is, geeft een ander soort politiek te zien. Hier zijn dezelfde diplomaten als in Moskou aan het werk, maar in gezelschap van hun trawanten, van de diplomaten uit de zogenaamde „vrije“ naties. De politieke leiders uit de landen, die ingeschakeld zijn of ingeschakeld zullen worden in het machtsgebied van één der drie grote machten, komen ook aan het woord. Hier is het politieke toneel, dat gericht is op het inschakelen van het willen en denken der mensen. Ieder der

betrokken machtsgroepen tracht propaganda te maken voor zijn zienswijze, voor de bijzondere soorten „democratie“, „vrijheid“ en „onafhankelijkheid“, die aan zijn systeem van uitbuiting verbonden zijn. Vanuit dit toneel wordt het ideologische strijdfront in de werkelijke machtsstrijd opgebouwd. Een strijdfront, dat over de grenzen van de drie grote machten heen, dwars door alle landen loopt en de krachten voor de strijd tracht te mobiliseren als straks de derde wereldoorlog, met de atombom als inzet, van een dreiging tot werkelijkheid wordt.

Vanuit dit gezichtspunt moet men het spel der diplomaten in de U.N.O. zien.

In Iran heeft Rusland zijn machtsgebied uitgebreid, door de Iraanse provincie Azerbeidsjan onder bescherming van Russische bezettingstroepen, tot een zelfstandige en onafhankelijke republiek te maken. De Iraanse regering heeft tegen het optreden van Rusland in deze kwestie geprotesteerd en het is zeer waarschijnlijk, dat ook op de Moskou conferentie van de ministers der Grote Drie hierover onderhandeld is. Even waarschijnlijk is ook, dat men niet tot overeenstemming is gekomen. Zodra nu de Veiligheidsraad van de U.N.O. in Londen zijn zittingen begonnen is, heeft de Iraanse regering haar protest op het toneel gebracht. Het diplomatieke offensief tegen Rusland was daarmee in het openbaar begonnen.

Prompt volgde daarop het Russische tegenoffensief. Rusland protesteerde zelf tegen het optreden van Engeland in Griekenland, waar, naar het oordeel van Rusland, door het ingrijpen van de militaire macht van Engeland in de binnenlandse strijd, de vrijheid en onafhankelijkheid van Griekenland zijn aangetast. En de Oekraïense afgevaardigde protesteerde tegen het optreden van de Engelse troepen in Indonesië tegen de nationalistische regering van Soekarno en Sharir. De tegenstellingen van de Grote Drie komen zo voor het voelicht, maar ze verschijnen in de vorm van het elkaar beschuldigen, dat men de zelfstandigheid der betreffende landen aanrandt.

Terwijl men hiermee nog druk bezig is en de geestige opmerking wordt gemaakt, dat er tussen Moskou en Londen vaak slecht weer is, en ook, dat er in Londen veel meer mist is dan in Moskou, stelt men alles in het werk, om het niet tot een openlijke breuk te laten komen. Men wijst er in Londen op, dat de Engelse pers alles heeft gedaan om de Iraanse regering van haar stap te weerhouden. Intussen is de Iraanse regering afgestreden en wordt door een andere vervangen.

De Londense pers spreekt nu de hoop uit, dat deze regering meer begrip voor de Russische eisen tonen zal en door een wederzijds verdrag het geschil uit de weg zal helpen. En men voegt eraan toe, dat dan de kans bestaat, dat Rusland de kwesties over Griekenland en Indonesië niet meer op de spits zal drijven.

Men komt dus waarschijnlijk tot een overeenkomst, waarbij Londen in Iran een stap terug doet, om in ruil daarvoor in Griekenland en Indonesië ongemoeid zijn gang te kunnen gaan. Toch houden zulke overeenkomsten alleen in, dat men de verschillende machtsgebieden scherper van elkaar scheidt. Nog kan dat, nog zijn de belangen in een hele reeks van landen niet scherp van elkaar gescheiden. De tegenstellingen nemen de vorm van grenzen aan waarachter elke machtsgroep haar eigen macht gaat organiseren. Nog zijn deze grenzen niet overal scherp getrokken, niet als landsgrenzen en niet in de opvattingen en doelstellingen van de heersende klassen der verschillende landen. Maar er wordt hard aan gewerkt en er komt een duidelijker tekening in deze grenzen, ideologisch en geografisch.

Als de tegenstanders hard op hard botsen, als overal de grenzen scherp zijn getrokken, dan moet men ook het denken der mensen beheersen, dat is: men moet hen ideologisch in twee kampen hebben verdeeld, om ze in de nieuwe vernietigingsoorlog te kunnen jagen. Zonder deze ideologische voorbereiding kan de heersende klasse niet het avontuur van de nieuwe gewapende strijd ingaan. Daarom wordt daaraan, en niet in de laatste plaats door de politieke toneelspelers van de U.N.O., bijzondere aandacht besteed. Aan de revolutionaire arbeiders de taak om op dit terrein alle weerstand te bieden, die maar mogelijk is.

Dat kan **HIER** niet gebeuren.

„Dat kan hier niet gebeuren“, zeiden de mensen vroeger, als ze berichten uit het sociaal-democratisch of weet-ik-veel-democratisch geregeerde Duitsland van Ebert en Brüning hoorden, over het door de democratische politie beschermen van fascist en afzandelen van arbeiders. Tegenwoordig kan hier alles gebeuren. In de Tweede Kamer werd door Pieter 't Hoen het doopceel gelicht van den burgemeester van Barneveld, die tijdens de Duitse bezetting volgens alle regelen van de Nazi-kunst de beest uithing. Die mijnheer is niet alleen weer door de regering op zijn burgervaderlijke stoel gezet, een vrachtauto met opschriften, die de feiten vermelden, werd door de Utrechtse politie in beslag genomen.

Bij den **DUVEL** te blecht!

De E.A.M. (Griekse verzetsgroepen) hebben bij de U.N.O. in Londen geprotesteerd tegen het feit, dat de Engelse troepen in Griekenland het Griekse fascisme steunen en overeind houden. Die troepen hebben het verzet der Griekse arbeiders en arme boeren in elkaar geschoten en de fascistische alle machtsposities in handen gegeven. Honderden anti-fascisten zijn reeds vermoord, de gevangenen zitten vol met revolutionairen en de terreur gaat steeds door.

Bevin, de „socialistische“ Engelse minister, heeft zich tegen de behandeling van de Griekse kwestie in de U.N.O.-vergadering verzet. Deze vertegenwoordiger van het Engelse kapitaal sprak in één der vergaderingen van Vrije-Natie-Vertegenwoordigers: „Thans wijden wij al onze krachten aan het bouwen van een nieuwe wereldorde en de vrede.“ Hij en zijn mede-comediënten, die allen dezelfde soort boter op hun hoofd hebben, zullen nu moeten rechtspreken op de aanklacht van de E.A.M.

Correspondentie van de Redactie

Van S. S. te A. ontvingen we de volgende brief, die we geheel afdrucken:

Waarde makkers,
In uw nummer van 5 dezer schrijft u:

„Wij zullen in de komende nummers van ons blad onze mening zeggen over begrip, wezen en taak van de communistische partij, zoals die o.i. door de revolutionaire arbeiders gevoerd moet worden. Wij zullen daarbij gelegenheid hebben ook de Trotskistische voorstellingen daarover te bespreken.”

Het is uw goed recht, de opvattingen der Trotskisten omtrent taak en wezen der partij te bestrijden. Hopelijk valt er dan nog iets uit te leren. Dan mag echter de eis gesteld worden, dat u ook werkelijk het Trotskistische standpunt weergeeft. In het laatste nummer van „Spartacus” werd daar een aanfluiting van gemaakt. In uw artikel „De Heilige Oorlog” schrijft u:

„Het is te begrijpen, dat voor een kwart eeuw de communisten nog dachten, dat ook deze gebieden de „normale” ontwikkeling van het kapitalisme moesten doorlopen, evenals de koloniale gebieden van het westelijk halfrond.”

Mag ik u er op wijzen, dat de toenmalige communisten dat niet dachten? Enige weken geleden verscheen in de „Rode October” een artikel van Lenin (stellingen), waaruit dit duidelijk blijkt. De vrijheidsstrijd der koloniale volkeren wordt gezien als een onderdeel van de omverwerping van het kapitalisme. De eerste etappe, bij wijze van spreken.

Trotsky houdt zich in verband met de kwestie der „Permanente Revolutie” voortdurend met deze vraag bezig. Hij wijst elke keer weer op de onmogelijkheid van een zuiver burgerlijke revolutie in dit tijdperk, waarna zich dan, zoals in vorige eeuwen, een kapitalistische staat zou ontwikkelen. Steeds wijst hij er op, dat de proletariërs in de achterlijke landen een dubbele taak hebben, het doorvoeren van de burgerlijke en proletarische revoluties, zoals wij dat ook in Rusland zagen.

Desondanks schrijft u in hetzelfde artikel:

„De Trotskisten, die blijven staan op het oude Leninse standpunt, bedoelen hiernede: „Julie moeten er eerst nog op wachten, tot de geschiedenis zich verwardigt, met jullie te herhalen, wat ze voor enige honderden jaren in Europa gedaan heeft. Dan zullen jullie „rijp” worden voor de vervulling van jullie klasse-taak.”

Het typische is, dat bovengenoemde opvattingen, die noch door Trotsky, noch ook door enige van zijn aanhangers ooit is verkondigd, in wezen uw standpunt weergeven ten opzichte van Rusland. Gij herhaalt immers steeds de oude mensjewistische opvatting, dat op het feodalisme, slechts het kapitalisme kan volgen, dat het derhalve een drogbeeld zou zijn dat in Rusland de taken van burgerlijke- en proletarische revolutie samen zouden kunnen vallen, enz. Dat daarom in Rusland thans kapitalisme zou zijn, enz.

Als gij over het Trotskisme wilt schrijven, neemt dan althans de moeite na te gaan wat de Trotskisten werkelijk willen en zeggen. Ik heb de indruk, dat gij daarvan niet op de hoogte zijt. Vergis ik me te dien opzichte, dan zou uw artikel bewust misleidend zijn. Ik heb niet de indruk, dat dat uw bedoeling zou zijn geweest.

Kamaraadschappelijk groetend,

S. S.

Naschrift van de Redactie:

Een of twee zinsneden in een artikel geven natuurlijk niet een heel standpunt van een tegenstander weer. Ze kunnen wel een gedeelte daarvan, een konsekwentie, en daaraan ten grondslag liggende bedoeling, aanwijzen. Als een aan-

hanger van het aangevallen standpunt in die zinsneden zijn eigen denkbeelden niet herkent, dan kan dat komen, doordat die zinnen fout zijn, maar het kan ook zijn, dat hij de konsekwentie van zijn eigen standpunt niet door heeft. Wij denken dat dit laatste hier het geval is. Want zijn eigen weergave van de inhoud van Lenins stellingen is voldoende om de juistheid van de beide door hem aangevallen (en o.i. niet begrepen) zinnen aan te tonen.

De eerste woorden daarvan, „de vrijheidsstrijd der koloniale volkeren”, klinken heel mooi, maar wat is dat eigenlijk? „Een onderdeel van de omverwerping van het kapitalisme”, zoals de inzender zegt.

Laten we de strijd in Indonesië als voorbeeld nemen.

Wie strijden daar? De grote massa van zeer arme boeren, arbeiders van de grote kapitalistische ondernemingen, tram-, spoor-, havenarbeiders, plantagewerkers. De massa strijdt tegen haar onderdrukkers en uitbuiters (de Hollandse en andere kapitalisten) en voor een stukje leven, vrijheid en macht.

Wie strijden daar nog meer? De Indonesische ambtenaren van de vroegere Hollandse regering, de rijke vorstenfamilies, de dunne laag van intellectuelen en half-intellectuelen, die voor een deel vroeger met het Hollandse kapitaal collaboreerden, voor een deel zich daartegen verzetten. Die strijd ook voor een stukje leven, vrijheid en macht. Maar een leven boven die grote massa, vrijheid voor zichzelf ten koste van die massa, macht over die massa van ellendigen, die zich tegen hun oude overheersers verzetten.

D.w.z., die „vrijheidsstrijd van dat koloniale volk” is een frase, die een grote tegenstelling verbergt. Een tegenstelling, die niet eerst later, in een volgende „etappe” openbaar wordt, maar reeds nu. De nieuwe heersende laag, die de oude wil verdringen en door zichzelf vervangen, komt tot een compromis met die oude heersers of met een andere groep van het wereldkapitaal, de Engels-Amerikaanse, om de macht en het profijt der uitbuiting daarmee te delen.

De nieuwe heerserslaag organiseert vanaf de eerste dag haar eigen geweldsformaties, haar eigen staat, niet alleen tegen de oude heersers, maar ook tegen de massa's, die in toom gehouden en onderworpen, de „extremisten”, die betugeld moeten worden.

Zij schiet naar twee kanten: Op het imperialistische kapitaal zolang daarmee nog geen overeenkomst tot deling van de macht gesloten is — en op de massa's, zolang die nog niet aan haar commando of aan 't commando van haar machts-vennoten gehoorzamen.

Wat daar in Indonesië gebeurt, is niet alleen het breken van een stuk oude kapitaalsmacht, maar ook de vorming van een nieuwe, kapitalistisch heersende klasse. Beide, vanaf de eerste dag. Wie dat gehele gebeuren als „bevrijdingsstrijd van een volk” aanduidt, als een etappe van de omverwerping van het kapitalisme, spreekt in de bedriegelijke termen van die nieuwe heersers. Hij spreekt hun taal, hij staat aan de verkeerde kant.

„Trotzky”, zegt de inzender, „wijst erop, dat de proletariërs in de achterlijke landen een dubbele taak hebben, het doorvoeren van de burgerlijke en proletarische revolutie, zoals wij dat ook in Rusland zagen.”

Daar hebben we de etappen-voorstelling opnieuw. Eerst de burgerlijke, dan de proletarische revolutie.

Die burgerlijke revolutie doorgevoerd door de proletariërs, dat klinkt niet slecht. Maar het is, evenals „de bevrijdingsstrijd der koloniale volkeren”, een frase, die een niet zo mooie werkelijkheid verbergt.

Want een burgerlijke revolutie doorvoeren, betekent niet alleen het opheffen van vóór-burgerlijke verhoudingen en het stukslaan van de klassemacht, die daarop rust. Dat is maar één kant

daarvan. Het betekent ook, de arme boeren en handwerkers tot proletariërs te maken, tot loonarbeiders, ze door middel van de beschikkingsmacht over de productiemiddelen uit te buiten, ze door middel van het staatsapparaat te onderwerpen en onderworpen te houden, binnen de grenzen, die de nieuwe kapitalistische verhoudingen eisen. Dus om de proletarische klassenstrijd, die ook direct ingezet is, te dempen, te verzwakken, te breken, neer te slaan.

Is dat een taak voor de proletariërs in de achterlijke landen? Zelfs op papier is het al een heel raar ding, dat proletariërs zichzelf zouden moeten onderdrukken, uitbuiten, een burgerlijke staatsmachine over zichzelf zouden moeten oprichten. Zodra we het ons als werkelijkheid proberen voor te stellen, wordt het onzin.

Maar Trotzky was niet iemand, die onzin verkocht, dat weten wij ook. Wat bedoelt hij dan met die dubbele taak van de proletariërs?

De verwarring komt door het woord „proletariërs”. Trotzky bedoelt daarmee helemaal niet de proletarische klasse, hij bedoelt de partij. Telkens in zijn geschriften (en in die van Lenin en andere bolsjewisten ook) vinden we die beide begrippen, partij en klasse, door elkaar gehaspeeld. Dat had een reden, en een zeer gewichtige reden ook, maar we zullen bij een andere gelegenheid nog wel eens zeggen, waardoor dat o.i. kwam. Zodra men in de weergave van Trotzky's standpunt door inzender, het woord proletariërs vervangt door „partij”, dan is het geen onzin meer en dan wordt ook dat doorvoeren van de burgerlijke revolutie duidelijk.

De partij, die naar eigen macht streeft, daarvan kan men zich wel indenken, dat zij die andere kant van de burgerlijke revolutie doorvoert. De massa onder een nieuw juk, haar juk, brengen, ze tot loonarbeiders van de staat maken, die door de partij wordt beheerst, ze door het staatsbezit van de productiemiddelen uit te buiten en uit de aan hen onstolen meerwaarde een geweldig staatskapitaal op te bouwen. Hen door het staatsgeweld in bedwang te houden, hun klasseorganen uit te hollen, machteloos te maken en te vernielen, hun klassenstrijd tegen de nieuwe heersers, tegen de partij-staat, te dempen, te breken, in bloed te smoren. Dat laat zich niet denken van de proletarische klasse — wel van de partij, die naar eigen macht streeft over die klasse. Ja: „Zoals wij dat ook in Rusland zagen!”

Of de taak van de proletarische revolutie óók door zo'n partij kan volbracht worden of zelfs

Wijl GOD het wil....

Op de achterkant van een pamflet van het „Nederlands Comité voor Gebiedsuitbreiding” is een tekening aangebracht van een achterover liggenden boer en daaronder als tekst:

DIT IS BOER GERADTS UIT
MAASBREE....

Hij ploegde, wijl God wil, dat de boer zal ploegen. Toen raakte zijn ploeg een Duitse mijn. Een, die hij vergeten had zelf op te ruimen. Voortaan moeten zijn vrouw en zijn acht kinderen gebrek lijden. Voor hen kan niet gezorgd worden. De staat, die voor hen zou moeten zorgen, staat machteloos. Hij is arm en berooid. Ook daar staat de Duitse rover aan schuldig door zijn plunderingen en verwoestingen. Vrouw Geradts en haar acht kinderen zouden alleen dan geholpen kunnen worden wanneer de Duitser onze schade betaalt. Hij kan alleen met land betalen.”

Die eerste zin, hij luidt zo schoon, maar het is niet duidelijk, waarom niet alle niet deze vrome klank konden verkrijgen. Het is toch eenvoudig. Maak van elke punt een komma en lees verder „wijl God het wil”. Dan klinkt het u wat vreemd in de oren, maar met een beetje goede wil begrijpt u toch wie het wil.

maar vergemakkelijk — of onze opvattingen over Rusland typisch „mensjewistisch” zijn, daarop zullen we een andere keer nog wel eens terugkomen.

J. L. te W. komt nog eens terug op het artikel over „Sexuele vrijmoedigheid”. Hierin werd betoogd, dat de jeugd de oude opvattingen van seksuele onthouding vóór het huwelijk naast zich neergelegd heeft en dat het al zeer onwaarschijnlijk is, dat de jeugd zich door banaliteiten of zedepreken weer in de oude banen zal begeven. We moeten ons op de bodem van de feiten plaatsen ongeacht of we het met de nieuwe toestand eens zijn of niet en dat de nieuwe toestand eist, dat een goede seksuele voorlichting nu meer dan ooit noodzakelijk is, terwijl voorbehoedmiddelen gemakkelijker verkrijgbaar moeten zijn en abortus door doktoren verricht moet kunnen worden voor ieder, die dat wenst.

Onze lezer vraagt nu: „Sedert wanneer hangt Spartacus reformisme aan? Is een advies in deze dan soms een probleem van onze taktische strijd tegen den kapitalist?” „Het terrein van onze praktische strijd is de economische positie van den arbeider en hoezeer ook de seksuele verhoudingen een belangrijke plaats mogen innemen, het praktische terrein van onze strijd ligt in de economische rechtspositie van den arbeider. De seksuele wantoestanden spruiten secundair voort uit de economische wantoestanden.”

We begrijpen niet goed, waarom onze lezer onze

OUDERS! PAST OP UW KINDEREN

We behoeven geen uitspraken aan te halen uit het Neurenberger proces om te weten, dat de Hitler-beweging van haar opkomst af, zich voor een belangrijk deel van haar propaganda tot de jeugd wendde. Men lokte de jeugd met uniform, militaire formatie en wapen-oefening. In de Hitler-Jugend was een jongen geen kind meer, aan de leiband van vader en moeder, maar een gewichtig personage, een „soldaat van het vaderland”. Het was niet vreemd, dat een deel van de jeugd — vooral de kinderen van de kleine middenstand — vrijwillig kwam. Wat hun van klein af was ingepompt, dat na god „het vaderland” kwam, dat een man een „held” moest zijn, met een uniform aan en een revolver in de hand; alles wat hun op school en door lectuur geleerd was, maakte het fascisme tot werkelijkheid. En meer dan dat. Het fascisme gaf er nog wat „moraal” bij. Het „vaderland” was nummer 1, partij en vaderland waren hetzelfde en de wereld bestond uit vrienden of vijanden van het „vaderland”. Meest vijanden. Het was heldhaftig deze vijanden te verslaan. De vijanden buiten de grenzen en de vijanden binnen de grenzen. De vijanden binnen de grenzen — Joden en communisten — waren van een lagere orde en moesten worden uitgeroeid.

Het leven werd voor de Duitse jeugd een heldenavontuur. De jongens leerden een wapen hanteren, marcheren; hun lichamen werden getraind door sport, kortom ze werden voorbereid voor een taak, de mensen niet meer te zien als mensen, maar als vijanden of vrienden van het „vaderland”. Zij zouden dat vaderland straks groot maken.

In de „Hitler-Jugend” werd de Duitse jeugd militair gedrid. De vrijwilligheid was al spoedig na de machtsovername een wel niet officiële, maar toch een dwang geworden. Iedere persoonlijke wil werd eruit gehamerd. In hun hoofden moest een even grote gelijkvormigheid zijn, als hun uniformen het uitdrukten.

Het eerste gebod was: gehoorzamen en „maul halten”. Toen Nederland nog geen nadere kennis had gemaakt met Grüne en S.D., kwam het velen voor, dat daar een treurige grap aan de hand was; waarover men de schouders ophaalde. En toen de „Duitse parade” ernst werd, toen de Hitler-Jugend opgevoerd was tot de legers van grauwe soldaten, die dit land overstroonden, toen het leven werd tot een nachtmerrie, meende men: „Dat is Duits, zo iets gebeurt hier niet.”

Propaganda zuiver tot het direct economische wil beperken, vooral waar hij zelf tot de religieus-socialisten behoort, die zo grote waarde aan culturele vraagstukken hechten. Werkelijk revolutionaire propaganda bestrijkt alle vraagstukken van het maatschappelijk samenleven. Vandaar, dat de revolutionairen bijv. ook de problemen van moraal, kunst, natuurwetenschap, biologie, het wezen van de menselijke hoofd- arbeid, sociale psychologie en vele andere vanuit hun eigen gezichtshoek bekijken. Natuurlijk kunnen we daarbij fouten maken, maar ze behoren principieel bij de strevingen tot omvorming van de hele maatschappij.

Daarom kunnen we het verwijt van reformisme ook niet aanvaarden. We zeggen alleen, wat naar onze mening in de huidige toestand noodzakelijk zou zijn als sociaal-hygiënische maatregel. Dat is helemaal geen „advies” aan de regeerders. We weten maar al te goed, dat de bezittende klasse er niet aan denkt, dergelijke conclusies te trekken uit het verval van de burgerlijke moraal. Het aanwijzen van dergelijke sociaal-hygiënische maatregelen heeft daarom alleen de zin, de mensen over het vraagstuk aan het denken te brengen, de oorzaken van het verval van het oude nader samen te bepraten en te komen tot het vormen van nieuwe gedachten. Ook op dit gebied. Wanneer de tijd tot werkelijk maatschappelijke vernieuwing gekomen is, ploegt deze dieper, naarmate de mensen zich over alle levensgebieden nieuwe gedachten hebben gevormd.

En als men het zielige groepje „Jeugdstorm” voorbij zag sloffen, scheen men gelijk te krijgen. De N.S.B. had geen kans, de N.S.B. was „Duits”.

Toen de verlossing dan eindelijk gekomen was, en de Grüne, nadat ze voor de geallieerden de „orde en rust” onder ons gehandhaafd had, verdwenen was, bleek het, dat er een „nieuwe orde” hier ingeluid was.

Men zag groepen B.S.-ers zingend door de straten marcheren, waarvan menigen verbaasd opmerkte: „Het lijken de moffen wel”. De uniformen kwamen in de mode. Niet alleen onder de volwassenen of half-volwassen jongens vanaf 17 jaar, maar het mooiste kostuum voor een peuter scheen wel de uniform. De jeugd droeg weldra — en draagt nog — alle distinctieven van het Canadese leger, hevig benijd door minder fortuinlijke vriendjes, heftig bewonderd door kleine meisjes en volwassen moeders.

De enkelen, die voor de militaire opvoeding der jeugd niet veel voelden, evenmin als voor de loden soldaatjes (‘t enige speelgoed tijdens de oorlog, al was 't niet van lood) meenden, dat dit wel over zou gaan, als er weer gewone warme kleding te koop zou zijn.

Het is niet overgegaan, het is erger geworden! Het is waar, er zijn geen „burger”-kleden voor de jeugd, hun wordt alleen dekking geboden in de uniform, maar de uniform is niet meer als vroeger een geminachte kledij, die de jongens zo snel mogelijk aan de kapstok hingen. Er wordt van alle kanten propaganda gemaakt voor de uniform, dat wil zeggen, voor het symbool der gelijkvormigheid van denken, voor de „romantiek” van het soldatenleven.

Nu worden er voorbereidingen getroffen om de Nederlandse jeugd te militariseren! Ouders, past op je kinderen! In „Het Handelsblad” van 15 Januari 1946 lezen we:

„In opdracht van den minister van Oorlog gaat een Nederlandse commissie in Engeland het systeem van army cadet training, dat is: militaire opleiding van 14-17-jarigen bestuderen. De commissie zal o.a. moeten nagaan, in hoeverre onze volkmentaliteit voor een soortgelijke opleiding toegankelijk kan worden gemaakt. Zij staat onder leiding van luit.-kol. J. W. H. v. d. Wall Bake en o.a. vertegenwoordigers van moderne (spat. van ons. — Red. Sp.), Christelijke en Kath. arbeidersbeweging maken er deel van uit.”

Dit is de voorbereiding door het in de staat georganiseerde Nederlandse kapitaal, een Nederlandse „Hitler-Jugend” in het leven te roepen, al zal die organisatie een andere, echt Nederlandse, echt democratische, misschien wel echt-socialistische naam hebben. De mogelijkheid wordt overwogen, onze jongens en meisjes te drillen, militair te oefenen, iedere persoonlijke wil te breken en hun geest te richten op één ding: dat het „vaderland” nummer één is en de wereld bestaat uit vrienden of vijanden van het „vaderland”. Ze te leren, dat de vijanden van het vaderland verslagen moeten worden, door hen, door onze kinderen. Dat de „binnenlandse” vijanden, zoals het Ned. kapitaal de Indonesiërs beschouwt, wezens van lagere orde zijn, dat die t.t. slavernij teruggebracht of anders verslagen moeten worden.

Arbeiders en arbeidersvrouwen, vaders en moeders, er is een complot gaande tegen ons en onze kinderen! Een complot, waar de „vertegenwoordigers” van de arbeidersbewegingen (ook de „socialistische”) aan mee doen. Natuurlijk doen ze er aan mee.

Want hun taak in de Nederlandse staat van het kapitaal is, onze „volkmentaliteit” toegankelijk te maken voor de politieke fascisiering. Niet meer „Duits”, maar echt Nederlands nationaal-socialistisch.

En als straks bij de nieuwe mensenslaching de militair gedridde jeugd zal zijn opgevoerd tot de grauwe soldatenlegers, die elkaar opnieuw verscheuren zullen, weet dan, dat jij eraan meege- werkt hebt, als je je hiertegen niet tijdig en afdoende verzet.

Verzet met de middelen, die ons ten dienste staan. Je verzet in je bedrijven als mannen, in je buurten als vrouwen!

Moeders, gaat voor je kinderen staan!

Arbeidsschool V.S.V.

Omdat wij de behoefte voelen tot verdere ontwikkeling en verdieping van ons inzicht in de maatschappelijke en politieke verhoudingen en dit willen bereiken door het houden van cursussen, op een ruimere schaal, dan tot nu toe werd gedaan, heeft de afdeling Amsterdam van de Vereniging van Spartacus Vrienden besloten een arbeidsschool op te richten.

Wij introduceren de Arbeidsschool V.S.V. ook bij alle andere lezers en buitenstaanders. Men kan zich voor de Arbeidsschool opgeven voor de eerste cursus, waarvan de begindatum echter nog niet bekend is. Wel is het onderwerp van de eerste cursus bekend, namelijk: Het Historisch Materialisme. De cursusavonden zullen gehouden worden op Woensdag.

Opgaven voor deelneming kunnen voorlopig, gericht worden aan den plaatselijken secretaris, A. v.d. Berg, Trompenburgerstraat 75-I. Liefst zo spoedig mogelijk schriftelijk en met vermelding V.S.V.

Plaats en begindatum worden bekend gemaakt. Bestuur van de V.S.V. afd. Amsterdam.

Vergaderingen

V.S.V. ENSCHEDE.

Maandag 4 Februari a.s. in de zaal van Hotel „Concordia” op de Markt. Onderwerp: „Staat en Socialisme”. Vrije discussie. Aanvang 8 uur.

Spartacuslezers van Deventer worden de avond van Maandag 11 Februari vrij voor een belangrijke discussie.

V.S.V. HILVERSUM.

Iedere Vrijdagavond bespreking van belangrijke onderwerpen met gelegenheid tot discussie, in „Ons Gbouw”, Havenstraat. Aanvang 8 uur.

V.S.V. AFD. AMSTERDAM ZUID.

Woensdag 6 Februari a.s. in gebouw „West Einde”, West Einde 3. Onderwerp: Lezing: „Wilhelm Reich”. Het verband tussen maatschappelijke en seksuele onderdrukking. Aanvang half acht. Vrije discussie.

Speciaal aan de jeugd vragen wij aandacht voor dit onderwerp. Leden vrij toegang, niet leden 10-cent.

★ TUSSEN REGGE EN DINKEL

Indertijd hebben we er hier al eens op gewezen, dat er meerdere punten van overeenkomst bestonden tussen het conflict in de Rotterdamse haven en het toen lopende conflict bij Noury & v. d. Lande te Deventer. Een van deze punten was o.a. ook het feit, dat de arbeiders tot opheffing van het conflict besloten, moesten besluiten, onder druk van de reactie, onder belofte dat de rijksbemiddelaar een oplossing zou weten te vinden. De arbeiders wachtten geduldig tot deze belofte zou worden vervuld, doch al wat of wie er kwam, geen rijksbemiddelaar. Totdat de arbeiders het langer vertikten, in vergaderingen bijeen kwamen en eisten op de kortst mogelijke termijn uitsluitend of anders 'n nieuwe actie. Toen kon het wel en vond op Zaterdag 12 dezer een bespreking tussen den rijksbemiddelaar en de arbeiders plaats, welke vergadering echter nog geen definitieve oplossing heeft gebracht. Dit was voor een voornamelijk deel ook hierin gelegen, dat bij de oude bestaande veten, inmiddels weer nieuwe waren gekomen, Noury & v. d. Lande heeft n.l. aan een 19-tal arbeiders, ingaande 1 April a.s., ontslag aangezegd, z.g. om aan jongere arbeiders, die in Duitsland werkzaam waren geweest, weer een plaats in te ruimen. Men was zelfs zo goed om de wintermaanden in aanmerking te nemen en daarom had men de betreffende arbeiders eerst op een latere datum ontslag aangezegd. Onze Deventer kameraden vertellen ons echter, dat er daarnaast nog steeds nieuwe arbeiders worden aangenomen en het een opmerkelijk verschijnsel is, dat het overgrote deel van de ontslagenen lid is van de E.V.C. en dus actief aan de staking hebben deelgenomen.

Meer en meer komt de reactie in de textielindustrie tot de aanval. Het gaat zeer voorzichtig en op een slinkse manier, doch meer en meer worden de arbeiders weer teruggedreven in hun oude posities. Steeds klinkt het parool „de productie moet omhoog“, doch dit omhoog brengen van de productie lost men niet op door meerdere arbeiders in het bedrijf te brengen. Neen, dat moet komen van de rugen van de nu in het bedrijf werkzame arbeiders. Bij de firma Ankersmit in Deventer probeert men nu weer om de 6-getouwden te persen voortaan zonder hulp te werken. Het te verwerken doek, beweert men, maakt dit nu zeker mogelijk en men wijst daarbij er op, dat in andere fabrieken in Twente het ook wel gaat, dat er zelfs arbeiders zijn, die al weer 8 getouwen bedienen. De betreffende arbeiders voelen er uiteraard niets voor om weer tot het vermoedende en uitputtende jakkessysteem van voorheen terug te keren, doch, het verdeel- en heerssysteem werkt nog altijd prima en de enkeling redeneert: „Wanneer het ergens anders ook gebeurt, zullen wij er ook wel aan moeten. Want anders is het misschien zo, dat wij het slechtste werk krijgen en verdienen we helemaal niets meer.“

De bakkersgezellen te Enschede, welke in staking dreiden te gaan, hebben in zoverre een klein succes behaald, dat de patroonsorganisatie besloten heeft, in afwachting van een nadere uitwerking van het collectieve contract, f 37.— per week te betalen. Men heeft echter met nadruk te kennen gegeven, dat dit slechts een voorlopige regeling is. De hoofdbesluit van de Bedrijfsunie, J. G. Voorn, heeft de bakkersgezellen in een vergadering toezesproken en is het wel interessant enkele uittreksels uit deze rede te geven om de mentaliteit van dezen man te belichten. Spr. gaf dan een kort overzicht van de stand van het conflict, het verloop van de besprekingen met rijksbemiddelaar en Soc. Zaken en stelde vast, dat hij kon begrijpen dat de hoofden het waren. Hij verzocht echter niet tot staking over te gaan, daar ten eerste staken verboden was, omdat we nog in de staat van beleg leven. Ten tweede: onverantwoord, daar het hier een voedingsbedrijf betrof. Ten derde: als we gaan staken, moeten we ondersteuning uitkeren en we hebben geen weerstandskas. Daarnaast maakte hij kenbaar, dat wanneer de lonen verhoogd zouden worden, dat dan de broodprijzen natuurlijk verhoogd moesten en zouden worden. Uit de vergadering kwam op deze rede grote oppositie. Men bracht tot uitdrukking, dat de

broodprijzenverhoging een zaak van de regering was en dat die dat maar moest uitzoeken. Dat de patroons echter de broodprijzenverhoging ondergeschikt willen maken aan de loonsverhoging en dat men niet van plan was om daar nog al te lang op te wachten en daarvan de dupe te worden. Dat er reeds verschillende patroons waren, die nu reeds f 37.50 en zelfs f 40.— per week betalen, dus dat het blijkbaar zonder broodprijzenverhoging ook wel kan. Reeds maandenlang wachtten zij nu al. Er zou een ultimatum worden gesteld, doch tot op heden had men daaromtrent niets vernomen. Als er niet op zeer korte termijn een beslissing kwam, kon hij als hoofdbestuurder wel de boodschap mee naar huis nemen, dat men dan zelf tot actie over zou gaan. Een boodschap, die aan duidelijk niets te wensen overliet, en waarmede hij inderdaad naar huis kon gaan.

De Tragedie der Lompen

Ik had 90 punten voor de H.A.R.K. en ik had ze nodig. Ik stelde me voor, dat ik er schoenen voor kon krijgen en een warme jurk en pyama's voor mijn k'enen jongen en een winterjasje. Misschien wel sportkousen.... „Schoenen-afdeling, links“, werd me gewezen. Onbeschrijfelijk, wat ik zag. Hebt u de stalletjes op de Albert Cuypmarkt gezien met tweede hands schoenen? Neen? Het hindert niet, want zo is het niet! De stalletjes zijn weelderig, het schoeisel modern en keurig, in vergelijking met wat daar als een vieze hoop vuilnis dooreen lag. Doorgebroken, met grote gaten.... of schoentjes met punten zo scherp als naalden en zo klein, dat niemand, behalve een verpauperd sneeuw-witje, ze zou kunnen dragen.

Ik stond verbijsterd te kijken en vroeg aan de „verkoopster“, of in de onuitgepakte kisten achter haar toonbank dan niets anders zat. Ze lachte me onomwonden uit en haalde de naalddoeken, nu hoge, eruit en vroeg dreigend vriendelijk, of ik die soms bedoelde. Enfin, boven was de afdeling „bovenkleding“. Haast luguber deden de zalen van het klerenmagazijn aan. Open stoffige paskamertjes — als een vergane glorie — lange spiegels en aan de rekken rijen afval, gekreukt, de atmosfeer verpest met een vocht-, zwet- en kamferstank. Ik zocht, ik zocht koppig en wanhopig, want ik moest iets tussen die voden kunnen vinden, een jurk misschien, een jasje voor den jongen. Er waren geen jurken, tenminste niets voor de winter, wel enige rafelige zomer-vodden. Er waren geen jasjes.... Mantels, mantels, rekken vol, als een versleten bespottung, van wat daar eens gehangen had. Iedere mantel op een stokje.

OPROEP

Het ligt in de bedoeling van de V.S.V. in de naaste toekomst cultuur- en kunstbijeenkomsten te organiseren. Bij de voorbespreking in verband met het organiseren van dergelijke bijeenkomsten, kwam de kwestie „kunst“ ter sprake. Zeer terecht werd er opgemerkt, dat vrijwel alle organisaties, die zich hiernaede bezighouden, tot nu toe niet veel anders gebracht hebben dan wat in het algemeen alreeds door commerciële en officiële kunstinstellingen gebracht wordt. De daar gelanceerde kunst-uitingen zijn veelal niet anders dan de uitdrukking en verheerlijking van de burgerlijke levensopvattingen en instellingen, hoogstens een kritische of sarcastische waardering van bepaalde afgeleefde of reactionaire kenmerken daarvan.

Om nu als V.S.V. ook nog een steentje bij te dragen tot het veel geschakeerde en gekleurde programma van burgerlijke of hoogstens negatieve kunstuitingen, kan niet in onze bedoeling liggen. Niet dat wij menen, dat de ontwikkeling en bevrediging van onze artistieke gevoelens alleen maar en uitsluitend gediend zijn met artistieke proletarische kunst en dat de kunstuitingen uit de historie of uitdrukkingen van hoogstaande en geniale mensen, ons niets zouden geven of tegemoet komen aan ons verlangen naar schoonheid.

Maar... als V.S.V. zouden wij het op prijs stellen om als uitzondering op de regel die vormen van kunst te lanceren, die een uitdrukking en vertolking zijn van al datgene, wat leeft in de gemeederen van het revolutionaire en strijdende proletariaat. Wij stellen het dus in de eerste plaats op prijs, de activiteit van proletarische kunstenaars, wiens gehele gevoelsleven gevoed

Ik zocht beneden pyama'tjes. Geen te vinden. Kousen? Niets. Hoppen voddige, kapotte vuile bloesjes, vieze lapjes, kindermutsen.... en handen (ook de mijne), die in die hoop wroetten....

Ik had een muts voor mijn jongen gevonden. „U moet alle punten tegelijk besteden“, zei men mij. Een deken dan maar.... Hebben we ook zo hard nodig. Dekens met grote gaten, kapot, vuil. „Vanmorgen“, zei de verkoopster, „waren er nieuwe“.

„Had één voor me achtergehouden“, verweet een andere verkoopster. „Ik wist niet, dat je kwam vandaag.“ Doodmoe kwam ik eruit, met een oud zomer-manteltje, een wollen muts en een kapot zomer-bloesje onder mijn arm. In mijn neus en aan mijn handen de stank van het vodenpakhuis. Ik had nog 40 punten over, en ik had ze nodig! De kranten schreven vorige week, dat 13 leden, personeel en oud-personeel, benevens de chef van een H.A.R.K.-magazijn gearresteerd zijn, omdat ze de goede kleren aantrokken onder hun eigen goed en zo naar huis gingen.

Wat zou ik graag de gevers en verdere verantwoordelijken gearresteerd hebben! Dat deze hoon de Nederlandse arbeidersklasse wordt aangedaan, dat het kan gedaan worden. Na een oorlog voor en door het kapitaal, na een bezetting voor en door het kapitaal, na onze verarming, voor en door het kapitaal! Deze stinkende, gekreukte lorenzooi, kapot en vieze. En de corrupte, glimlachende liefdadigheid met een rammelbus.

wordt vanuit de idealen van een klassenloze maatschappij. Wij moeten echter tot onze spijt constateren, dat die elementen dun, ja zeer dun, gezaaid zijn. Nog velen onder de kunsgevoelige en kunstschepende mensen houden zich uitsluitend bezig met zeer individuele, om niet te spreken van individualistische kunstuitingen, vaak nog burgerlijk en sentimenteel.

Zij vertolken nog zo weinig van wat ons als revolutionairen gemeenschappelijk beroert. Het is zelfs gebleken, dat jonge kunstenaars, opgevoerd en „gevormd“ in de linkse jeugdbeweging, alles en alles vermijden om in wat dan ook nog, de schijn te wekken een „gewezen“ proletariaat te zijn. Het liefst spreken zij heel geaffecteerd en doen zij hun best om toch vooral de indruk te wekken, dat ze behoren tot de geestelijke en „maatschappelijke elite“. Zij kunnen ons niet brengen, wat wij behoeven. Wij doen hier dan ook een oproep „an allen, die menen ons iets te kunnen brengen wat ons als strijders voedsel en genot geeft, onze strijdrijft, niet in negatief-agressieve zin, opwekt, ja, opwekt de passie, gericht op de idealen van een klassenloze maatschappij. Daarom, kameraden, die voor ons kunnen declareren, dansen, zingen, muciseren, enz., geeft ons uw medewerking, opdat wij kunnen organiseren.

Plaatselijk Secretariaat Vereniging Spartacus Vrienden, Beursstr. 17, Tel. 40860.

N.B. Tevens verzoeken wij die V.S.V.-leden, of belangstellende vrienden, die een snareninstrument bespelen, zich op te geven. Wij kunnen dan een begin maken met een muziek-gezelschapje, dat haar medewerking kan geven aan de daarvoor in aanmerking komende V.S.V.-bijeenkomsten. Er is al een kameraad bereid gevonden het te organiseren.

9 Februari 1946

Prijs 15 cent

6e Jaargang - No. 6

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur:
TJEERD WOODSTRA
Adm.: Uitgeverij „De Vlam“ - Amsterdam

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Adres red. en adm. Utrechtsestraat 44
Postgiro 168797 ten name van
Uitgeverij „De Vlam“ - Amsterdam

KLASSENSTRIJD IN FRANKRIJK

„Gelukkig het land, dat geen geschiedenis heeft“, moet eens iemand gezegd of geschreven hebben. Natuurlijk heeft elk land zijn geschiedenis en heeft sinds menspenheugenis een geschiedenis gehad. Een geschiedenis van werkende mensen, die van hun eigen arbeid zo goed mogelijk trachten te leven — en van niet-werkende mensen, die zo goed mogelijk trachten te leven van de arbeid van anderen, van die werkers, en deze daartoe met macht en geweld onder de duim hielden.

Over die geschiedenis horen we in onze schoolboeken niet veel. De niet-werkers, die de inhoud van die boeken bepalen, hebben een zekere tegenzin om daarover oude koeien uit de sloot te halen. Wat we wel te horen krijgen is de geschiedenis van hun eigen roemrijke daden en van de gebeurtenissen, die voor hen van belang waren. Hoewel wij als arbeiders geen land hebben, leren we, dat wij ons land aan de zee ontwoekerd hebben, we hebben het ontworsteld aan de Spanjaarden, aan de Engelsen, aan de Fransen en kortgeleden aan de Duitsers.

Voorts hebben wij Indië ontworsteld aan... ja, aan wie eigenlijk? De schoolboeken, waarbij we zijn grootgebracht, geven daar een voor deze tijd enigszins pijnlijk antwoord op en als we onze democratisch-rose-rode leidlieden goed begrijpen, is het beter om ook deze delicate oude koe maar in de sloot te laten. Want die geschiedenis met Indië is een beetje scheef gegaan en we zullen het opnieuw moeten ontworstelen, nu aan de „extremisten“ en aan de reactie, door middel van stoottroepen en democratische meetings. Wel te verstaan, die stoottroepen mogen alleen de „extremisten“ wat doen, omdat die veel slechter zijn dan de reactie, die door meetings tot een democratisch gemenebest bekeerd kan worden.

Zulke meetings voor het Gemenebest (of tegen de reactie) zijn bovendien zo goed, omdat op die manier het volk de illusie krijgt, zijn eigen democratie te maken en — als ze daar aan de overkant van het water hun eigen gemenebestwil weigeren te begrijpen — er misschien ook voor wil vechten.

En we staan op het punt, opnieuw een roemrijke bladzijde aan onze geschiedenis toe te voegen, door ons land weer op te bouwen.

Dat gaat niet zonder horten en stoten. Van dichtbij gezien, b.v. als arbeiders van de D.U.W. of van welk bedrijf je maar wilt, verschijnt die roemrijke opbouw als een soort eeuwigdurende hongerkur voor de bouwers en als een rap herstel van de rijkdom en macht van degenen, die van anderenmans arbeid leven. En hier en daar, als vragen, mopperen en mooie beloften krijgen op weinig of niets uitloopt, proberen die arbeiders door staking daar iets in hun voordeel aan te veranderen.

En dat mag niet. Dat is te zeggen, het mag wel, ze hebben wel het recht om te staken, maar ze moeten vrijwillig begrijpen dat het niet mag, omdat anders de opbouw vertraagd wordt. En er zijn tegenwoordig bereidwillige lieden, die voor en in naam van de arbeiders, zoals zij zeggen, afstand doen van de stakings-praktijk. En is het niet merkwaardig? De S.D.A.P. en de N.V.V.-leidingen ontdekken de schuldigen aan die stakings-hier te lande onder de „extremisten“, terwijl de C.P.N.-leiding, die in training is voor minister-plaatsen, en waarachtig ook de E.V.C.-leiding, bij zichzelf een steeds groter wordende tegenzin in stakingen ontdekken, „omdat de reactie er achter zit“. Waar ze het over eens zijn, de reactie inclusief, is dat arbeiders er zijn om te arbeiden voor de opbouw en niet om te staken tegen de beroerdigheid tijdens die opbouw en dat parlementen en Stichtingen van de Arbeid de meest geschikte plaatsen zijn om de oneffenheden in ons nationale wereldje een beetje glad te strijken.

We kunnen ons voorstellen dat er lezers zijn, die zich afvragen, wanneer we nu eindelijk eens over het onderwerp zullen beginnen, dat als titel boven dit artikel staat. Toch zijn we daar al van de eerste zin af aan bezig. Om de rommel bij de buurman te kunnen begrijpen, hebben we thuis nog eens rondgekeken, want in het algemeen gezegd, is het daar in Frankrijk van 't zelfde laken een pak als hier, in

het ene zijn wij een beetje verder en in het andere zijn ze in Frankrijk ons wat voor, maar veel te pochen hebben we geen van beiden, de Franse arbeiders niet en wij niet.

Wat de roemrijke geschiedenis betreft, daar heeft de Franse werker in de loop van de tijd ook zwaar van te lijden gehad en haast elke keer dat het Franse volk weer een nieuwe bondgenoot voorgesteld wordt, is het er een waar de Franse landskinderen vroeger gevochten hebben of die in hun land gevochten heeft. En ook voor Frankrijk is de werkelijke geschiedenis die, van werkende mensen die weinig, en niet werkenden die veel in de wacht sleepten en de werkers met macht en geweld onder de duim hielden.

Om nu maar meteen op de tijd van nu te komen, gedurende de bezetting kregen de Franse arbeiders van de aanstaande bevrijders, vaderlandse zowel als buitenlandse, te horen, dat de oude tijden en de oude verhoudingen niet terug mochten en zouden komen, maar dat recht, welvaart en vrijheid het deel des arbeiders zou zijn. Zulke beloften klinken ons hier zeer bekend in de oren en als wij over de vervulling van zulke beloften hier iets aan de Franse arbeiders vertellen, zou ons verhaal hun ook bekend voorkomen. Het einde van de oorlog was voor hen niet het einde van de misère, alleen maar het begin van een andere misère. Zij moesten het vaderlandse kapitaal weer opbouwen!

Moesten? Ja, zo werd het hun nu niet gezegd. Er werd hun gezegd dat er gewerkt moest worden om de allerergste nood direct te lenigen. Puin ruimen om plaats te maken voor de nieuwe bouw. Producenten voor de opbouw van het land!

Maar, vrijheid, blijheid. Niemand was gedwongen te werken, ook een arbeider niet. Als hij zonder loon met vrouw en kinderen aan de kost en aan zijn rantsoenbonnen en aan kleren kon komen, dan stond hem dat vrij. Zo niet, dan kon hij werken; voor een loonstop was al gezorgd. Voor de orde en rust werd ook gezorgd: De arbeiders hadden hun geweren uit de verzetsbeweging af te geven; aan de regering of aan de geallieerde bezetting. Stakingen tegen collaborerende ondernemers of tegen de uiterst slechte lonen en arbeids-